

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inšeratnem delu stane 10 Din. — Naročnina: Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inšerate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92

Naš zlati rudnik

Ponovno smo že pisali na tem mestu o pasivnosti našega poljedelstva. Le trdni kmetje pridelajo pri nas vsaj toliko, kolikor potrebujejo za svojo lastno prehrano, mali in srednji kmetje morajo pa dokupovati. Del izgube pri poljedelstvu nam je še nedavno krila živinoreja ali pa les. Naši gozdovi so bili tista zlata jama, iz katere je pokrivalo kmetijstvo primanjkljaje v poljedelstvu. Po 30.000 in še več vagonov lesa je zdrdralo vsako leto samo iz Slovenije inozemstvo in v težke milijone je šel vsako leto izkupiček za ta les.

Od lesa niso živeli le lastniki gozdov, temveč tudi na tisoče gozdnih delavcev, voznikov, žagarjev itd., ki so izhajali iz vrst malih kmetov in bajtarjev. Les je bil ena glavnih, če ne najglavnejša panoga slovenskega kmetiškega gospodarstva. Kadar je bil kmet v najhujši tiski, pa je prodal nekaj lesa in si je za nekaj časa pomagal. V najtesnejši zvezi z lesom: gospodarstvom je zato tudi vse uspevanje in propadanje našega kmeta. V pravo tisko je prišel naš kmet šele tedaj, ko sta izgubila svojo ceno tudi živina in les, to je po l. 1929. In čim bolj je padala vrednost lesnega izvoza, tem večja beda je prihajala v naše kmetijske vasi. To nam lepo dokazujejo tudi številke, kajti vrednost vsega lesnega izvoza iz naše države je znašala v prvem polletju:

l. 1928	610.—	milijonov Din
l. 1929	697.1	" "
l. 1930	685.6	" "
l. 1931	369.7	" "
l. 1932	210.—	" "
l. 1933	260.5	" "
l. 1934	353.4	" "

Od l. 1930—1932 je padla torej vrednost lesnega izvoza za več kot dve tretjini in vsak kmet tudi ve, da je izbruhnila tudi kmetiška gospodarska kriza ravno tedaj v vsej svoji strahoti. Kakor vidimo se v zadnjih dveh letih položaj na lesnem trgu zopet nekoliko izboljšuje, le žal, da gre to izboljševanje bolj v korist bosenskih kot naših gozdov, zaradi česar pri nas gospodarska stiska ne popušča. V tem pogledu se merodajni činitelji mnogo, mnogo premalo ozirajo na stiske in potrebe Slovenije. Kam gre naš les? V prvi polovici letošnjega leta smo prodali n. pr. lesa v

Italijo	za 209.5	milijonov Din
Španijo	za 26.6	" "
Anglijo	za 19.9	" "
Madjarsko	za 11.2	" "
Grško	za 11.5	" "
Alžir	za 11.5	" "
Tunis	za 9.6	" "

V navedene dežele skupno ga je šlo za 300 milj. Din, torej nad 80%, ostanek je šel pa

v Avstrijo, v Egipt, v Argentino, v Francijo, v Nemčijo itd.

Glede lesne trgovine smo vse preveč navezani na Italijo, kajti nad polovico ga gre samo v Italijo. Ako bi živeli v Italijo v trajnem prijateljstvu bi to ne bila nobena škoda, toda vsak otrok pozna napetost, ki vlada med obema državama in vsak ve, da nam bo skušala Italija nagajati, kjer bo le mogla. Vsak mesec stavi Italija našemu lesnemu izvozu nove ovire in težave. Kaj bi se zgodilo n. pr., če bi nam Italija lepega dne sploh zaprla svoje meje za naš les? Prišli bi naravnost v obupno zagato. Saj vemo, kako pospešuje Italija vedno bolj uvoz lesa iz Avstrije in iz Rusije in sicer v našo škodo.

Glede na to je neobhodno potrebno, da se osvobodimo odvisnosti od Italije in da si poiščemo še druge trge, ker le tako bomo lahko pokazali Lahom tudi zobe, če bo treba. V tem pogledu so storili poklicani činitelji doslej prav gotovo mnogo premalo, kajti dežele ob Sredozemskem morju potrebujejo ogromne množine lesa, a mi si ne znamo pridobiti tamošnjih trgov. Ne bomo raziskovali, kdo je tega kriv, a slovenski kmet prav gotovo ne, pač pa tisti, ki so za take stvari postavljeni in ki jih kmet za take stvari plačuje.

Zlasti bi imeli lahko neizčrpne trge za naš les v Palestini, v Egiptu in deloma tudi v Tur-

čiji, dalje v vsej francoski Severni Afriki, v Španiji in drugod, a že zgoraj navedene številke nam dokazujejo, kako malo se menimo za tamošnje trge. Na tem mestu smo že enkrat poudarjali, da gre ljubezen skozi želodec in da bi vsaj od tistih držav, ki nam tako rade pri-segaajo svojo ljubezen, že lahko pričakovali, da tudi svoje potrebščine kupujejo od nas samih, ne pa od italijanskih prekupcev. Mislimo pri tem zlasti na Francijo.

Tudi se nam zdi naravnost nenaravno, da gre tako malo našega lesa na Grško, kjer bi nam pač ne mogel nihče konkurirati. Gospodje, ki sklepajo trgovinske dogovore, se očitvidno mnogo premalo brigajo za to prevažno panogo slovenskega gospodarstva. Marsikaj bi v tem pogledu lahko in morale izvršiti tudi razne naše gospodarske organizacije z Zbornico za trgovino, obrt in industrijo na čelu.

S temi našimi zbornicami je sploh velik križ. Cele legije dobro plačanega uradništva imamo pri njih, koristi pa daleč, daleč zaostajajo za pričakovanji.

Gozd in lesna trgovina tvorita vprašanje, ki globoko zadeva našega kmeta. Zato kmet z največjim zanimanjem prebira poročila o zborovanih lesnih trgovcih in raznih ustanov, ki imajo skrbeti za lesno trgovino, toda iz teh poročil bere pogosto take gorostasnosti, da se škripajočimi zobmi sprašuje, kdo je teh razmer kriv. Le žal, da tega ne bero tudi naši poslanci. E.

Bodimo narod poštenjakov!

Veliki Krek, oče slovenske prosvete, pravi v svoji knjigi o socializmu sledeče: Če bi zamogel seči v vsako slovensko srce, bi bil moj prvi opomin: Spoštujmo cerkveno oblast! Če se ta zaničuje in smeši, gine hkrati državna, stanovska, narodna in očetna oblast, izpodkopavajo se temelji življenja in ljudstvu zeva nasproti grozen prepad. To je Krekov veliki klic po odločni katoliški zavesti, vodilen tudi za našo prosveto. Kdo bi zameril naši mladini, ki je iskala ciljev življenja in smisla trpljenja, ki si je želela veselja za delo in žrtev! Danes, fantje in dekleta, vemo, da edino v veri zmoremo gledati vse življenje kot dragocen božji dar, ki se ga ne zametava in bleti, marveč visoko ceniti in spoštovati. Dragoceno nam bodi to spoznanje in v njem bodimo odločni in brezkompromisni!

Odločni in brezkompromisni pa bodimo tudi kot sinovi in hčere slovenske matere, kot člani slovenske narodne družine! Naša narodna zavest je zavest kulturne in duševne vzajemnosti slovenskega naroda. Iz naroda smo se narodili, iz njega smo sprejeli vzgojo in omiko, iz njega smo se zazrli v vso lepoto obda-

jajočega nas stvarstva in stvarnikov. Zato dolgujemo svojem narodu ljubezen in spoštovanje. Ljubiti hočemo svoj narod s podvojeno silo tako, da bomo še bolj kot doslej ljubili svoje domove in svojo zemljo, ves lepi slovenski svet v pesmi, šegi in govoricah naš lepi slovenski jezik. Še bolj se hočemo ljubiti medsebojno kot bratje in sestre ene družine in misliti le, kako bomo dobro njeno seme. Hočemo pa rasti še v spoštovanju do narodov-so-sedov, bratov ene človečanske družine. Da bo pod tem božjim solncem dovolj prostora za vsakega poedinca in vsak narod.

(>Koroški Slovenec.)

Na gospodinjstvih se učijo naše bodoče gospodinjke tudi šivati. Tam se bodo naučile tudi mašenja perila na šivalnem stroju z enostavnim šivanjem naprej in nazaj. Kdor pa že zna šivati, zahteva takoj pri svojem trgovcu PST Patent Stopi Twist pripravo za obnovo perila.

Fige, laško in kraško brinje

dobite najceneje pri
SEVER & KOMP., Ljubljana

RAZGLED PO SVETU

Rusija vstopi v zvezo narodov

90 držav, zbranih v švicarski Zenevi, je poslalo Rusiji vabilo, naj vstopi v Zvezo narodov. Rusija je odgovorila pritrdilno in bo sveda sprejela vabilo. Uradni vetop Rusije v vrsto drugih evropskih držav je v vsakem pogledu dogodek prve vrste, ki bo imel velike posledice.

Povabilo držav se glasi: »Ker poslanstvo, da se mir ohrani in organizira, kar je najbitnejša naloga Zveze narodov, zahteva sodelovanje vseh držav, vabijo podpisane države Sovjetsko unijo, da stopi v Zvezo narodov in ji ponudi svoje dragoceno sodelovanje.«

Rusija je odgovorila: »Sovjetska unija si je postavila za poglavitni cilj svoje zunanje

politike organizacijo in okrepitev miru. Nikoli ni bila gluha napram predlogom, ki so šli za mednarodnim sodelovanjem v korist miru. Mnenja je, da povabilo, ki ga je podpisala zelo velika večina članov Zveze narodov, izraža resnično voljo po miru in priča, da Zveza narodov priznava, da je sodelovanje s Sovjetsko unijo potrebno. Zato je sovjetska vlada pripravljena, da povabilo sprejme in postane član Zveze narodov, pri čemer bo zavzemala mesto, ki ji pristaja. Obvezuje se v smislu čl. 1. pogodbe Zveze narodov, da bo spoštovala vse mednarodne obveznosti in vse sklepe, ki imajo za članke obvezno moč.« — Pa imamo eno politično kupčijo več!

Nemci, kaj pravite na to?

Toliko se tarna po inozemstvu zanje, češ, da jih Jugoslavija zatira in jim odjemlje tudi najmanjše pravice. Pa poslušajte! Na Štajerskem bo letos otvorjenih pet nemških manjšinskih šol in sicer v Mariboru, St. Ilju, Apačah, Skogovcih in v Lokavcu. V vseh petih šolah je vpisanih 339 učencev. Kolika je slovenska širokogrudnost, kaže primer v St. Ilju v Slovenskih goricah, kjer vzdržujejo za 7% priseljenega nemstva posebno šolo. V avstrijskem Špilju pa za 55% slovenskega prebivalstva ni

niti enega šolskega oddelka. Isto je v jugoslovanskem Lokavcu v Apaški kottini, kjer ima 23 otrok nemško šolo, v sosednjem avstrijskem Cmureku pa mora 200 zavednih slovenskih kmetov pošiljati svoje otroke v nemško šolo. Pa jugoslovanski Nemci s tem še niso zadovoljni in zahtevajo nemške šole še v Mariborju, Muti in v St. Lovrencu na Pohorju, četudi živi tod samo petica Nemcev. — Nad 5000 slovenskih otrok na Koroškem pa nima niti ene slovenske šole!

ITALIJA

s Drobilž. Te dni je oblast internirala župnega upravitelja Srečka Rejca, ki je pastiroval pri Sv. Križu nad Ajdovščino. (Ne zamenjati s g. Rejcem, ki je bil pred leti interniran, ko je bil župnik v istem kraju, pa je zdaj na svobodi.) — Nadškof Margotti bo po dosedanjih vesteh 23. sept. slovesno ustoličen. Deloma se je že predstavil s posebno številko lista »Vita Catholica« iz Carigrada, ki piše o njem, o goriški nadškofiji in njegovem geslu »Justitia et pax« — pravica in mir. Daj Bog, da bi bilo tako! — Zlati sv. mašo je opravil v Kanalu na Goriškem kanalski rojak in kanonik goriškega stolnega kapitlja msgr. Anton Berlot. — Ivana Vendiha iz Idrije je izdelala pokrivalo iz finih idrijskih čipk, katero je poslalo fašistično združenje princesi Mariji, prestolonaslednikovi ženi, ki bo v kratkem povila dete. — Pri razkopavanju skal v Ročinju sta bila ubita kmetla Crnovce in Grbec, Jug in Kogoj pa hudo ranjena. — Požar je uničil hišo Ivana Straniča v Dolini pri

Trstu. — Novo šolo so otvorili v Dragi v občini Dolina pri Trstu, da bi lažje poitalijančili prebivalstvo tega kota. — Za podžupana goriškega mesta je bil imenovan Galante, domačin, ki se je med svetovno vojno boril zoper Avstrijo v bersaljerškem polku. — Na hribu sv. Justa v Trstu so odkrili znamenite ostanke stare rimske basilike in rimskega gledališča.

NEMCIJA

s Velike številke. Narodni socialisti so imeli svoje letošnje glavno zborovanje v Nürnbergu. Do 292 vlakov je privožilo v to mesto skoro pol milijona udeležencev. Nastopilo je 60.000 organizirane mladine. Pri glavni svečanosti je plapolalo 21.000 zastav.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Za državno edinstvo s Čehi se je te dni izjavil znani voditelj Slovkov in prijatelj Slovencev, poslanec Hlinka. Dejal je, da bodo državno edinstvo branili tudi Slovaki proti vsem in vsakomur. Češki časopisi, ki Hlinkovo izjavo z zadovoljstvom omenjajo, ne pišejo, da Hlinka sploh nikdar ni bil proti državni skupnosti s Čehi, ampak samo proti njihovi politični, narodni in gospodarski nadvladi, torej za popolno enakopravnost obeh narodov.

s Protimarksistična zveza? V zadnjem času piše češko časopisje o vladni in notranje politični spremembi. Češki in nemški agrarci se menda trudijo, da bi izrinili iz vlade in vladne večine marksiste (socialne

demokrate in komuniste). Na njihova mesta pa naj bi prišli češki, nemški in slovaški krščanski socialisti. Namen te zveze bi bil zlasti pridobiti Slovake s čimbolj široko deželno samoupravo za močno sodelovanje v vladi. V Češkoslovaški je socialna demokracija precej številna in dobro organizirana. Zato boj z njo ne bo lahak.

POLJSKA

s Nepričakovan nastop poljskega zunanjega ministra. Na sedanjem zasedanju Državnega sveta je podal poljski zunanji minister izjavo, ki je marsikoga razburila. Rekel je, da Poljska ne priznava več obveznosti glede manjšinske zaščite, dokler ne bodo te obveznosti veljale za vse države. Naj je bil vzrok nastopa poljskega zunanjega ministra Becka tak ali tak, moramo reči, da je imel g. Beck prav, zakaj ni in ne more biti miru in reda ne v Evropi ne na svetu, dokler ne dobi vsak narod to, kar je njegovega.

RUSIJA

s Boj brez upa zmage. Ruski brezbožniki si na vse mogoče načine prizadevajo, da bi izruvali Boga iz vseh ruskih kmetov. V tem prizadevanju najdejo v boljševiški vladi največjo oporo in podporo. Vendar so uspehi malenkostni, kar priznavajo sami vodje brezbožnega gibanja. Očeluh piše: Ni nam posrečilo, da bi iztrgali Boga iz rude duše. Versko življenje se dviga, dočim brezboštvo vedno bolj izginja. Priznati je treba, da se v zelo mnogih krajih ustanovljajo nove verske zveze. Istotako je resnica, da je udeležba pri službi božji v cerkvah vedno večja. V skoraj vseh tako zvanih komunističnih kmetijskih hišah najdemo še vedno svete podobe in ljudi, ki opravljajo molitve.

AMERIKA

s O milijonski stavki ameriškega predilniškega delavstva smo že nekaj omenili. Da stavke je prišlo, ker je na eni strani nepustljiva združena ameriška veleindustrija, katero je hotel predsednik Roosevelt s svojimi pravilniki prisiliti, da zboljša položaj delavstva. Na drugi strani pa so zopet tesno strnjeni predilniški delavci, ki hočejo veliki kapital s stavko prisiliti, da sprejme Rooseveltove načrte, ki so v prid delavstvu. Predsednik Roosevelt je naznanil, da bo imenoval odbor treh članov, ki bodo sklopi delavstvo in delodajalce na pogajanja, s čimer soglašata obe stranki. Vendar pa veda po vseh državah Severne Amerike velika napetost, ker še ni gotovo, kaj bo pognalo iz velikanske stavke.

DROBNE NOVICE

30 milijonov vreč kave so zopet uničili v Braziliji, da ne bi padla cena kavi.

Zelo se je poslabšalo zdravje češkoslovaškega državnega predsednika Masaryka.

V kratkem obnove poštne zveze med Bolgarsko in Sovjetsko Rusijo.

6.4 milijona radio naročnikov je bilo ob koncu avgusta na Angleškem.

Vodje bolgarskih komitativ, ki je pobegnil v Turčijo, je turška vlada poslala nazaj v Bolgarijo.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v jugoslovansko najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: Na 3044-34 Bruxelles. FRANCIA: Na 1117-94 Paris. HOLANDIJA: Na 1425-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: Na 5947 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

Društvo za ceste

Pred meseci se je pri nas živahno delovalo in pisalo za zgraditev zasavske ceste. Prirejena so bila številna zborovanja, razgovori in podobno, potem pa je vsa zadeva zaspala ko mnoge druge. Enako usodo so doživeli tudi vsi drugi predlogi za izboljšanje naših cest, pa naj so bili še tako utemeljeni. Iz Ljubljane v Sušak mora avtomobil še naprej voziti po skoraj neprehodni cesti. In vendar je Sušak edino jugoslovansko pristanišče za vso Slovenijo in velik del Hrvaške. Niti poti v svoje pristanišče še nismo zgradili. Prav tako so zaspale vse brezštevilne zahteve po zgraditvi avtomobilskih asfaltnih cest. Vemo sicer vsi, da so te ceste pogoj za razvit tujski promet, vemo, da vse te ceste odpirajo blagostanje vsej deželi, vemo tudi, da zaostajamo za drugimi narodi, če teh cest ne zgradimo, toda kljub temu ostanejo vsi predlogi neuresničeni in naša cestna mizerija ostaja vedno ista.

Zato je nad vse hvalevredna pobuda naših inženjerjev, ki so ustanovili v Zagrebu posebno društvo za ceste, ki naj skrbi, da se naše cestno vprašanje že enkrat premakne s svoje mrtve točke. Vendar ne gre, da leto za letom zamirajo tudi najbolj koristni predlogi in da ostajajo gospodarsko najbolj potrebne zahteve neizpolnjene, ker ne znamo izvesti nobene važne zadeve do konca. Društvo za ceste ima zato v prvi vrsti to nalogo, da za cestno vprašanje zainteresira našo javnost v tej smeri, da se bo začelo to pereče vprašanje tudi reševati.

Z vsoto utemeljenosti pa tudi moremo upati na uspeh društva. Na izboljšanje cest je naravnost zainteresiranih toliko ljudi, toliko korporacij in podjetij, da mora imeti društvo za ceste uspeh, če zbere samo vse te zanimance okoli sebe. Vsaka občina, skozi katero bi šla nova cesta, ali v kateri bi se izboljšala stara cesta, je na tem tako prizadeta, da bo gotovo tudi denarno podprla graditev ali izboljšanje ceste. Prav tako vsi posestniki, katerim dobra cesta zviša vrednost posestva. K tem pa treba prišteti še razne prevozne družbe in podjetja, vse avtomobiliste, razna gradbena podjetja, vse letoviške kraje in na koncu še vso ono veliko množico ljudi, ki so danes brez posla,

a ki bi mogli dobiti pri cestnih delih zaposlitev.

Dani so torej vsi pogoji za uspeh društva za ceste. Če bi pa bilo v vsaki banovini ustanovljeno takšno društvo in če bi vsa ta društva delovala po enotnem načrtu, potem bi mogli upati celo na to, da bo vse cestno vprašanje Jugoslavije v kratkem rešeno. Zato je nujno, da se društvo za ceste v Sloveniji čim prej ustanovi, ker je Slovenija kot najbolj letoviška pokrajina v državi na dobrih cestah tudi najbolj interesirana. Zato naj slovenski inženjerji po zgledu svojih zagrebških tovarišev takoj ustanove takšno društvo in prepričani naj bodo, da bodo v gospodarskih krogih dobili tako močno podporo, da bo moglo novo društvo najkasneje prihodnje leto že začeti z uresničanjem vsaj svojih prvih načrtov. Na vsak način mora zavladati načelo, da moramo vsako leto dobiti vsaj nekaj desetnih kilometrov novih avtomobilskih cest, da se bo že enkrat začela naša cestna revščina manjšati.

Naloga društva za ceste bo nadalje tudi, da pripravi ustanovitev vseh onih podjetij, ki so za zgradbo cest potrebna, da se bodo vse ceste gradile in popravljale le po domačih podjetjih in ljudeh. Tudi ureditev dela spada v delokrog novega društva. Ustanoviti bo treba delavske oddelke, skrbeti za njih hrano, opremo in obleko in dobavitelje vseh teh stvari pritegniti kot zanimance v društvo.

Seveda pa bosta morali tudi država in banovina storiti svojo dolžnost in prav nič ne dvomimo, da bo vpliv društva v javnosti tako velik, da se bo ta podpora tudi dosegla.

Pri vsaki prirodni mineralni vodi je glavno, koliko ima raznih zdravilnih sestavin: čim več jih ima, več velja! Radenski Zdravilni vrelec jih ima preko 20, poleg težkih kovin, ki so bile v njem ugotovljene lanske leto in katerih nima nobena druga mineralna voda v Jugoslaviji. Zato pa je Radenski Zdravilni vrelec za zdravje tako koristen in tako izbornega okusa. Primerjajte analizo drugih mineralnih vod z Radensko, pa se boste takoj odločili ter odšli vedno in povsod zahtevali izrecno Radenski Zdravilni vrelec. Zablevajte obširno brošuro o Radenski pri upravi Zdravilišča Slatina Radenci.

Iz tekstilne stavke v USA. Stavkokazi gredo na delo. Pred vstopom v tovarno jih policija preizkuje.

»Babica ruske revolucije.« V Pragi je nedavno umrla voditeljica ruskih socialistov Katarina Breškovačka. Umrla je v devetdesetem letu starosti in med ruskimi revolucionarji so jo nazivali »babica ruske revolucije«. Breškovačka je bila po rodu plemkinja, vendar pa se je že v svoji zgodnji mladosti priključila socialistični stranki. Agitirala je posebno med kmeti proti carizmu. Ponovno se je zaprla in je nad 30 let preživela v Sibiriji. Ko so pa boljševiki prevzeli vladno, so jo zaprli. Iz ječe so jo rešili češki legionarji. Nato je stalno živela v bližini Prage.

Stavisky, znani francoski veleslepar, je bil član frimasonске lože.

Dela ruskega boljševskega pisatelja Maksima Gorkoga so v Nemčiji prepovedana.

Ponesrečilo se je marksistična generalna stavka v španskem Madridu.

Japonski tisk napada velesile, ker bo Rusija sprejeta v Zvezo narodov.

Blizu Prage je umrla 90 letna Breška Breškovačka, »mati ruske revolucije«.

250 najmodernejših aeroplanov je Amerika dobavila Kitajski.

500 novih bojnih hidroplanov je naročilo ameriško mornariško ministrstvo.

18 milijonov ljudi šteje po zadnjih poročilih Turčija.

Štiri milijone prebivalcev ima sedaj ruska Moskva.

Vse komunizma osumljene inozemce zapirajo v Nemčiji.

Za 14 milijonov šilingov so narasle v avgustu hranilne vloge v Avstriji.

50.000 delavcev je zaposlenih pri gradnji avtomobilskih cest v Nemčiji. Jeseni po- skoči to število na 10.000.

Mladina pod tanki. V Rimu se je zbralo te dni 34.000 avantgardistov mladinske fašistične organizacije, kjer so si bojaželjni mladci postavili taborišče. Pred vhod v taborišče so si postavili tanke kot simbol svoje pripravljenosti za bodoče vzhodne dni.

KAJ JE NOVEGA

Več praktične naobrazbe mladini!

Pod naslovom »Pred pričetkom šolskega leta« priobčuje glasilo slovenskih trgovcev tudi sledeče pomembne vrstice:

»Vsak dijak, ki je dovršil srednjo šolo, bi moral biti dober strojepisec in dober stenograf, ker se pač danes v vseh pisarnah uporablja le pisalni stroj. Vsakdo, ki je dovršil srednjo šolo, bi moral tudi imeti osnovne pojme o knjigovodstvu, bi moral poznati ustroj kartoteke, način pisarniškega dela, da ne bi prišel v pisarno kot popolni zelenec, ki tudi najbolj enostavne reči ne more rešiti sam. Vse to bi se moral dijak naučiti že v srednji šoli in če ne gre drugače, naj se na vsaki srednji šoli ustanovi še poseben abiturientski tečaj, ki bi dal abiturientom eno znanje, ki ga potrebujejo v praktičnem življenju. Če bi se zaradi tega študij podaljšal za eno leto, ni nobena nesreča, saj je zašibog polno abiturientov, ki tudi več ne eno leto čakajo na službo. In če v drugih državah srednješkoli študij še traja osem let, tudi pri nas ne bi bila napaka, če bi trajal toliko časa. Je pač tako, da se zahteva od mladine vedno več in več znanja. Vsa-

sih so zadovoljali za vajence širje razredi ljudske šole, danes kmalu ne bo zadovoljale niti dovršena meščanska šola. Mala matura bo kmalu pogoj za najnižje službe. Sorazmerno pa so se tudi povečale zahteve za boljše plačana mesta.

Dobro in pravilno je, če si mladina s sportom krepi telo in svojo telesno spretnost, ker v poostreni tekmi za obstoj je zdravo telo prvi pogoj uspeha. Toda sport ne sme biti samemu sebi namen, ker potrebnega strokovnega znanja ne nudi noben sport. Kakor je napačno, kadar se zaradi učenja zanemarija telo, tako se kaznoje, če se zaradi sporta pozablja na učenje. Mi potrebujemo zdravo in krepko mladino, ki pa mora tudi nekaj znati, da bo mogla rešiti tudi najtežja vprašanja, da bo sposobna voditi narod tudi v času poostrene tekme narodov.

Več praktične naobrazbe potrebuje naša mladina, da bo brez nepotrebnih razočaranj mogla poseči v naše narodno življenje in da si bo s svojim delom tudi v moderni dobi večjih zahtev mogla priboriti vodstvo naroda.

OSEBNE VESTI

d 86 let je dopolnil pisatelj g. Ivan Fajdiga v Kanjaku. S svojo veliko katoliško miselnostjo je imel svoje okrožje, ki so si izbrali večinoma izvršene poklice. Najmlajša hči Olga — s. Kristina — je učiteljica in profesorica matematike v Ljubljani, sin Vlado je pri Zadrugi, gospodariki banki v Novem Sadu, dr. Vilko je profesor verouka v Ljubljani, hčeri Vida in Vanda sta učiteljici in izvršni mladiški vzgojiteljici, G. jubilarju naj bo v krogu veseloščitovane družine še mnogo blaženskih let!

d 60 letnice rojstva je praznoval zgledni duhovnik g. svetnik Henrik Bukowitz, župnik v Mokronogu. Na mnoga leta!

d 60 letnik je postal duhovni svetnik in katehet meščanske šole na Prulah g. Andrej Azman. Bog ga živi še mnogo let!

d Na evharistični kongres v Buenos Aires v Argentino je odpotoval sarajevski nadškof dr. Sarič.

DOMAČE NOVICE

d Dve, tri o letini. Ne velja za vse kraje, vendar marsikje naši kmetje prav z žakostjo kopljejo krompir, ker ga je več ko polovica gnilega in od miši ogrizanega. Na nekaterih njivah je krompir že popolnoma segnil. Žito je bilo na mnogih njivah slabo, ker je pozimi pognilo. Sadje je posekalo nekaj obrodilo, zlasti hruške.

d Velja komisija si bo ogledala kraje od Vrhnike proti Logatru, Planini, Raketu, Cerkljici in Ložu glede ureditve potokov, požarnikov in drugih voda.

d 15 letnice osvojenosti božje slovesno praznujejo 22. in 23. septembra v Slovenski krajini. Tiste dneve bo v postopju meščanske šole v Dolenji Lendavi prekmurska razstava. Dovoljena je polovična rotnja.

d Jugoslovanski židje. Največ židov živi na ozemlju savske banovine, kjer jih je okoli 19.400, največ židovskih občin pa je v donavski banovini. Najmanj židov živi v dravski banovini, to je 400. V vrbski jih je 820, v pri-morski 800, v drinski 10.200, v zetski 420, v dunavski 17.450, v moravski 410, v vardarski 7700, v okolišju mesta Beograda pa 11.000, to je skupaj 66.400.

d Zaradi širjenja nekih letakov je bil zopet obojejen radijski voditelj dr. Pernar pred zagrebškimi sodiščem na 2 in pol leta zapore.

— Pri zaprtju, motenju prebave, gorščici, navala krvi, glavobolu, splošnem slabopostanju vzemi na tešče kozarec naravne Franz-Josef-grenčice. — Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef« voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo.

d Najmodernejša šola v Ljubljani bo tista, ki jo grade za Bežigradom. Imela bo tudi za neopeljivo varna zavetišča proti plinskim napadom.

d Do vstetega 22. septembra moraš plačati za vsako pismo in dopisnico v notranjem prometu 50 par več. Do vstetega 22. septembra bodo tudi na železniških postajah pobirali pri vsakem voznem listku 50 par, in sicer do 100 Din, in za vsak začetni tisočak še po 50 novih par. leto doplačilo velja tudi na karte v avtobusih, tramvajih in v kinematografih. Cezobitajno doplačilo gre v korist Rdečega križa.

d Nad 9300 dijakov in dijakinj je na vseh slovenskih gimnazijah.

d Naval je bil letos tudi na zagrebške srednje šole. V preteklem letu se je v Zagrebu vpisalo na vse srednje šole 8063 dijakov, letos pa 8547.

d Velika sv. maša za češke otroke. Ono nedeljo je bila v Beogradu prvič šolska služba božja za češke otroke. Slovesnosti so se ude-

ležali tudi češki starši in upravitelji šole. Avguštín Streit. Katehet češke šole g. Ulag je imel češko pridigo in na koncu so peli češke nabožne pesmi. — Taka vzgoja vedno ob rodi lepe sadove.

d Na 2800 ljudi pride v Jugoslaviji ena ljudska šola, na 360 prebivalcev pa ena gostilna. To so ugotovili jugoslovanski zdravniki na svojem letošnjem zborovanju na Bledu.

d Letalski maršal Balbo je prišel v Italijo po naročilu Mussolinija baje zato, da napravi red med zadrskimi fašisti, ki so se začeli upirati stranki. Dva voditelja zadrskih fašistov sta pribežala na jugoslovansko ozemlje.

d Jugoslovanska širokogrudnost. 2. septembra se je italijanski maršal za letstvo Balbo izkrcal s svojim spremljevalcem in se pripeljal v mesto Split. Pred mestnimi vrati je stopil s svojim spremljevalcem iz avtomobila in odšel v Peristil, kjer si je ogledal tamnolj starine. Odtod je odšel v spremljevalcu senatorja Tacoma, generalnega konzula Ambrosenja in italijanskega opolnomočenca iz Splita Krsulovića na Narodni trg. Po ogledu beneške palače in lezajskih vratni so se znova vrnili na obalo in sedli v kavarno »Nomic«. Kmalu nato so se napotili v italijansko »Citainico«, kjer je bil zbranih kakih 150 italijanskih optikov. Maršal in njegovo spremljevalstvo so opolnomočenca burno zdravili in jim vzklikali: »Živela Italija! Živela Mussolini! Živela Balbo!« V Citainici je našel Balbo govor, na kar se je po isti poti vrnil v hotel »Bellevue«. Tu je s svojimi spremljevalci sedel v avtomobil in se odpeljal do banke uprave, kjer ga je čakal čoln. S čolnom se je maršal Balbo s svojim spremljevalcem prepeljal na jadro, kjer je prenočil. Balbo obično tudi druga državnika mesta.

d Iz ljubljanskih saporov sta pobegnili Anton Anfur, stanujoč v Spodnji Zadobrovi, in Jofe Centa iz Zelimlja, dva drzna vohnika. Anfurja je oblast že izsledila in ker se je eretaciji s silo upri, je bil do smrti zadržan.

d Jugoslovanski pravniki (sodniki in odvjetniki) so zborovali te dni v Zagrebu. Sprejeli so tudi predlog za obvezno uvedbo civilne (neecerkvene) zakonske zveze. Gospodje bi se bi in svojemu stanu zelo koristili, ako bi o takih zahtevah, ki motijo verski mir, ne razpravljali, še manj pa stevali kakšne zahteve, ki jih večina jugoslovanskih državljanov odklanja. Razumljivo je, da niso bili vsi zborovalci takega mnenja.

d Vodilni krogi srbske pravoslavne cerkve so sklenili, da se mora odslej tudi v pravoslavni cerkvi redno čitati molitev za mir.

d Drugi vsedržavni sadjarski sbor bo v dneh od 29. septembra do 30. oktobra v Sarajevu. Obenem prirede tudi veliko sadno razstavo.

d Dogovor o vzajemni pomoči in o izmenjavi zločincev je sklenila Turčija z Jugoslavijo.

d Daljši članek o kmetijskih zbornicah priobčuje »Trgovski list«, ki vsebuje, naj bi se kot prvi začetek osnovali pri trgovskih in obrtnih zbornicah posebni kmetijski odseki. To sporočamo samo v znanje vsem, ki se za kmetijske zbornice zanimajo.

d Velika javna dela vrši v naši državi francoska družba Batignolles. Zgradila je parčevski most čez Donavo, gradi sedaj skupno nemško družbo Gute-Hofmanns-Hütte visoki most, ki bo vezal Beograd z Zemunom. Pa tudi vse zvezne ceste k temu mostu gradi družba Batignolles. Vsa ta dela bodo veljala 120 mil-

Mjonov dinarjev. Za prejšnja železniška dela je dobila družba Batignolles že 200 milijonov dinarjev. V kratkem pa začne graditi še železniško progo Bihač—Knin in progo Priština—Kunsumnja. Ta dela bodo trajala tri do štiri leta in bodo veljala okoli 500 do 600 milijonov dinarjev. — Ali bi ne bilo prav, da bi se pri velikih državnih javnih delih nekoliko bolj upoštevala naša domača podjetja?

d 95.000 ljudi je obiskalo zadnji ljubljanski velesejem samo iz naše države. Mnogo pa je bilo tudi tujcev: Čehoslovakov, Avstrijcev, Nemcev, Francozov, Švicarjev, Italijanov, Angležev in Bolgarov. Jesenski ljubljanski velesejem je dobro uspel.

d Konec na računih se ne sme pristeti k računski vsoti, je odločilo ministristvo pod št. 185.335. Svedra pa imajo trgovci pravico, da blago toliko dražje zaračunajo, kolikor znaša predmetna taksa.

d Tvoja mati. Slavni danski pesnik pravljice Andersen je bil dolgo časa v Italiji. Treba je bilo iti nazaj domov. Neki Italijan mu pravi: »Kako moreš na Dansko, ko je tvoja domovina tako pusla in neprijetna?« — »Ali ti svojo mater manj ljubiš, če ni lepa?« odvrne Andersen.

d 25 let ima jugoslovanski framaconi. Tam knujejo načrte proti Kristusu in njegovi Cerkvi, ki je tudi po izjavi ministra za tolesno vrgo pozitivna činitelj reda v naši državi.

d Prvi kostanj, mak jeseni, je že prirojal na ljubljanski trg. Zaenkrat je po 8 Din kilogram ali po 2 do 4 Din liter.

d Prišlih 10.000 Din gotovine in precej stvari so talovi odnesli iz pisarne novomeškega odvetoika dr. Olobovniča.

d Jeklarna v Guštanju počiva še od dne 4. septembra. Hud odarec za delevetro!

d Spomenik 54 vojnim žrtvam hočejo postaviti tudi v Kamniku.

d Novega morskega psa se vješi pri italijanski Opatiji. Morski pes je dolg 7 metrov in tehtal nad eno tono. Spada v vrsto najbolj nevarnih morskih zveri.

d Zelo dobro. Berlinaki list »Der Angriff« se norčuje iz italijanskih vesti, češ, da je v našem Primorju vse polno morskih psov. »Der Angriff« smeši, da je pač prišel veliki morski pes iz Italije v Jugoslavijo, ker je bil lačen, ko pa ni mogel v praznih italijanskih kopališčih najti — nobene hrane.

d Znanaj ministar Jevtič je imel v švicarski Zenevi daljše posvetovanje z bolgarskim zunanjim ministrom Betsakovim.

d Zavrnjene pritožbe proti občinskim volitvam. Upravno sodišče je zavrnelo pritožbo zoper občinske volitve v Trbovljah in Dol. Hrastniku. Tozadovni sliči so že prišli na obdno in se šna predaja novotvoljenim odbornikom po zakonskih predpisih izvršiti prihodnje dni.

d V Cetinju se obhajajo te dni stoletnice tamoznje šole, ki je ustanovil črnogorski vladika Njegoš. To šolo je obiskoval tudi sedanji naš kralj Aleksander.

d Nove državne tiskarne začne v najkrajšem času graditi v Beogradu.

d Divji prešlji se se negot pojaviti na Gorjancih in delajo po polja tamoznjih planinskih vasi veliko škodo. Lovci so bili doslej krepko na delu, a brez uspeha.

d Opozorjamo člene štatalje, ki bolehalo na boternih srec, jeter, ledvic, solnih in žledodnih kamnih, da uživajo stalno Kadenski Zdravilni vrelci, ki je tudi izborna pijača sam zase ali pomožen z vinom.

ZOBAR PUHER MIHAEL

drž. izprašani dentist,
veletni volonter državno zobozdravniške univerzitetne klinike v **BERLINU**
je otvoril svoje ordinacijo v L. nadstropju

Poljanska c. 1. Peglezen

NESREČE

d Gospodarske poslopje je ogorelo posestniku Ivanu Hergu pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju.

d Požar je uničil v Bistrici pri Makronogu hlev in gospodarsko poslopje posestniku Francu Avsco, hlev pa njegovemu sosedu Tratarju. Istega dne večer pa so pogoreli hlevi z vsami podi bivšemu županu Francetu Kobalu v Gabrijelah.

d Vlak je do smrti povozil blizu postajice Devica Marija v Polju delavca Ferdinanda Volka, pristojnega v Renče na Primorskem.

d Tovorni vlak je trčil blizu Niša v avto. Štirje so bili ubiti, 18 pa ranjenih.

d Zedot od kapi je nenadoma umrl v Beogradu predsednik najvišjega sodišča v Beogradu in bivši prevosodni ministar dr. Dušan Subotić.

— Pri odobrotosti vseh celov zdravilna uporaba naravnih zdravil je dovoljena, če so izdelane iz naravnih surovin in ne vsebujejo nobene kemije.

NOVI GROBOVI

d Blagor mu, ki se spešije v črni senajl... V Krškem ob Savi je nenadoma umrl Krivoc Josip, trgovec in posestnik. — V Radečah je umrl Paš Božo, mornariški narednik. — V Kobilicah pri Ljubljani je zapel mrtvaški zvon posestnika in ljubljanskega 85 letnega Jerneja Vrtnjaka. — V Rogoznici je na voke zatoplil oči Ferdo Štuhla, posojilniški ravatelj v pokolu. — V Kamniku so položili v grob posestnika in trgovca na Šteti Jerico Sinkovec, sestro umrlega svetnika in župnika g. Avgusta Sinkovec. — V Vinici pri St. Rupertu je zapustil na svet Peter Flajnik, posestnik. — V celjski bolnišnici je umrl župnik Ivan Ivane s Sladke gore. — V Ljubljani so umrli: žena posestnika Terezija Vrhovec, žena zdravnika Minica Hoferle, uležbenec zavarovalnice »Jugoslavija« Vinco Rojc, vdova po železniškem uslužbenecu Franciška Ložar, rojena Finžgar, in vdova po strojevodji Marija Erjavce. — Naj počivajo v miru!

d V Mšningu pri Dunaju je umrl 76 letni Edvard Precht, bivši profesor celjske gimnazije.

RAZNO

d Karitativna zveza v Ljubljani, Poljanska cesta 28, vabi vse one podeželske družine, ki imajo ali bodo imeli katerega svojih članov v ljubljanskih bolnišnicah, da to sporočijo gornjemu nazlovu. Karitativna zveza bo rada poskrbela, da bodo člani karitativnih organizacij priglasec bolnike obiskovali in bo po potrebi posredovala med bolnikoma in svojci. Mnogo družine so predaleč, da bi mogle pogosto svojece po bolnišnicah obiskovati, smogi bolniki pa radi bolniki niso sposobni pisanja. Karitativna zveza bo rada ustregla obojim.

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri
Centralni vinarni v Ljubljani

d Starite v loterije in — sadenote. Kolika radost! In če ne zadenote, kar se najverjetneje zgodi? Kaj potem? Razočaranje in joza. Prihranite si raje srd in ne igrajte se s srečo! Tudi pri perilu ne. Preiskušeno Zlatarog-ovo mite Vas nikdar ne bo razočaralo. Pri njem je treba, da ostanete. Zlatarog-ovo mite je splošno priljubeno zaradi svoje velike čistilne moči in radi svoje izdatnosti. Reenica je, kar trdi ljudski glas: »Le Zlatarog mite, da belo perilo!« Priporočamo ga tudi mi!

— Grozna šmerja kristjanov po Turkih je pred stoletji odvrnila žudodelna Gospa Sinjska in še nošeto drugih žudecev se je zgodilo v Sinju po Marijini priprošnji. Njene sloveče starodavne svetilke obiščejo Slovenci v dneih 5. do 8. oktobra, ko so popeljemo a posebnim vlakom v sončno Dalmacijo. Ogledali si bomo znamenitosti Splita in Šibenika, z ladjo se bomo peljali po morju v Trogir, v Kaštelu Starom pa nas čakal cel vinograd, da požgamo sladko grozdje s trt. Kdor gre z nami, naj se prikladi do 25. t. m. Cena 275 Din za tja in nazaj. Podrobna pojasnila pošlji zastoj list »Po boljšem svetu«, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

DOBRO ČTIVO

k Zel in plevel — slovar naravnega zdravstva ali kako in kdaj uporabljati naravna in najcenejša zdravilna sredstva — zdravilna zelišča. Knjiga obsega 296 strani in stane nevezana Din 50, vezana Din 75 (vezani knjigi je priložena tudi knjižica: Zelišča v podobah). Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1933, sestavi Fr. Magister. — Življenje je dar božji, enako zdravje. Če varujemo zdravje, ki je naša dolžnost, varujemo tudi življenje. Človek, ki se nikoli ni bil resno bolel, ne zna ceniti ljubelega zdravja in zato se tudi premalo briga, da si ohrani to neprepeljivo dobroto. Solnce, voda, zrak, zdravilna zelišča in amerno življenje so zdravila iz bolje lekarne, kamor so vrata vsekakor odprta za vsakogar. V knjigi najdemo vse bolezni in zdravila, vse grmičje in zeli, ki imajo zdravilno moč in jih lahko sami naberejo in pripravijo. Bolezni in roke so navedene v knjigi v abecednem redu. Zato mora ta koristna knjiga, ki je lahko imenovana »Domači zdravnik«, v vsako hišo in kjer je eden prebore, jo bo vsak v roko gotovo drugi in tretji. Samo po sebi je nemogoče, da kličemo ob resnih obolenjih na pomoč izkušenega zdravnika in se ravnamo po njegovih navodilih. Knjigo toplo priporočamo.

RADIO

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.50 Poročila, 13.00 Čas, plošče. — Četrtek, 20. septembra: 18.30 IX. 1908, 18.20 Pogovor s poslušalci, 18.50 Plošče po željah, 19.10 Jakob Grün, 19.30 Literarna ura, 20.00 Koroška ura, 20.20 Koroške narodne, 20.40 Radijski orkester, 22.00 Čas, poročila, harmonika. — Petek, 21. septembra: 18.00 Gorjancev, 18.20 Tamburški sekstet, 19.00 Podmladek Rdečega križa, 19.20 Plošče, 19.30 Proglasitev Dušanove kraljevine, 19.50 Čas, jedilni list, 20.00 Preno iz Zagreba, 22.00 Čas, poročila, plošče. — Sobota, 22. septembra: 18.00 Radijski orkester, 18.40 Angoraki kance, 19.00 Zabavno predavanje, 19.20 Znanaj politični pregled, 19.40 Čas, jedilni list, 19.45 Joahim Vajdi, 20.00 Fantovski sekstet iz D. M. v Polju, 20.35 Plošče, 21.00 Radijski orkester, 22.00 Čas, poročila, valčkovra ura. — Nedelja, 23. septembra: 7.30 Plošče, 7.45 Telovadba, 8.15 Poročila, 8.25 Plošče, 9.00 Versko predavanje, 9.20 Preno iz trnovske cerkve, 10.00 Denarne in finančne težkoče, 10.20 Vsega glasba, 10.40 Radijski orkester, 11.00 Mladinska ura, 11.20 Trgater grozdja in vranje mošta, 11.30 Pevski zbor iz St. Jurija pri Grosuplju, vmes harmonika, 11.50 Plošče, 20.00 Franjo Supilo, 20.20 Vokalni koncert, 21.30 Kitara solo, 22.00 Čas, poročila, jedilni list, 22.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 24. septembra: 18.00 Ljubljanski otroci na počitnicah, 18.20 Radijski orkester, 19.30 Telesna vzgoja naroda, 19.50 Čas, jedilni list, 20.00 Preno opere iz Zagreba. — Torek, 25. septembra: 18.00 Gundulič, 18.20 Mladinske pesni, 19.00 Otroški kotiček, 19.30 Plošče za otroke, 19.50 Čas, jedilni list, 20.00 Jugoslovanska umetnost, 20.20 Samospovi, 21.30 Radijski orkester, 22.30 Angloške plošče.

Šolske skrbi

»Glasnik« belgrajske nadškofije prinaša pod zgornjim naslovom članek, ki je še vedno pomemben, čeprav se je šolsko leto že pričelo. Glasi se:

Začetek šolskega leta je pred durmi. To pomeni za stariše nove skrbi. Obleka, obučilo, šolske knjige! To je materialna stran, ki dela starišem, ki otroke komaj preživljajo, veliko skrbi. Saj mora človek danes vsak dinar petkrat obrniti, predno ga izda, pa še to more storiti le tedaj, če ga ima! In če nima niti za kruh? Tudi, takih ni malo. Te skrbi so nekdanj imeli samo stariši, ki so pošiljali svoje otroke na srednje šole. Danes je drugače. Šolski pouk je brezplačen, pa vendar dela skrbi starišem, ki pošiljajo svoje otroke v ljudsko šolo.

Skoro vsa skrb starišev za otroke, gojene za šolo, pa je obrnjena predvsem, ali skoro samo na materialno plat. To je nekaj čudnega, skoro nerazumljivega, če pomislimo, kako nekateri dobri stariši varujejo otroke, dokler so doma. Ne puščajo jih izpred oči in skrbno nadzirajo, s kom se otroci družijo, s kom se igrajo. Ko pa začne otrok pohajati šolo, pa krščanski stariši za šolsko vzgojo otrok navadno zelo malo skrbijo, vse prepuščajo šoli. Če opazijo, da prihaja otrok iz šole ves drug, kakor je bil prej doma pod maternim okriljem, so sicer v skrbeh zanj, se jezijo, kregajo otroke, če nič ne izda, se žalostijo in tarnajo, kako so otroci svojeglavi, trmasti, neubogljivi, pa pri tem ostane. Če so zares krščanski, skrbijo vsaj še za to, da hodijo otroci k službi božji, da doma z njimi molijo; kako je z vzgojo v šoli, to jim je po navadi kaj malo mar. Udajo se slepi usodi. Bo, kar bo. Otroci mora v šolo hoditi, to terja državni zakon. Če pa otrok zapusti šolo s polno glavo (če je res!), a s praznim srcem, z duševnostjo in mišljenjem, ki sta starišem tuji, stariše to žalosti, ne vprašajo pa se, če niso s svojo brezbriznostjo tudi sami nekoliko krivi.

Ta brezskrbnost starišev glede šolske vzgoje otrok prav nič ne odgovarja naravnemu nagonu starišev, marveč mora imeti svoje korenine nekje drugod. Tega ni težko uganiti.

Država je monopolizirala šolstvo in šolanje je obvezno. Kakor je šolska obveznost potrebna, tako ima tudi svojo slabo stran,

kakor vidimo. Stariši se pač zavedajo, da otroci morajo v šolo hoditi, kakšne pa naj bodo te šole, kakšna naj bo šolska vzgoja, to prepuščajo državi, ki je vso skrb za šolo prevzela nase. To so stvari, s katerimi se danes javnost malo peča, in so vendar tako silno važne in odločilne za otroka. Skrb državnih oblasti je osredotočena predvsem na materialno stran pouka, kaj da se naj otroci uče in kako da se naj vrši pouk v šoli. Pazijo tudi na državljansko vzgojo otrok, skrbijo tudi za telesno vzgojo in šolsko higijeno.

Je li to res? Res je. moramo reči, in tu bi bilo treba korenite izpremembe. Stariši imajo po božjem in naravnem zakonu prvo in največjo pravico do otrok,

Umetnina slovenskega rudarja-invalida. Rudar Franc Razboršek, ki sedaj kot invalid stanuje v Laskem, je napravil umeten, 2 m visok posnetek slavnega Eifflovega stolpa v Parizu. Delal ga je 6 mesecev. Za stolp je porabil 300 skatljic za zveplenke, 2000 m žice in 20.000 vžgalice.

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofji Loki

dne 23. sept. zopet ordinira

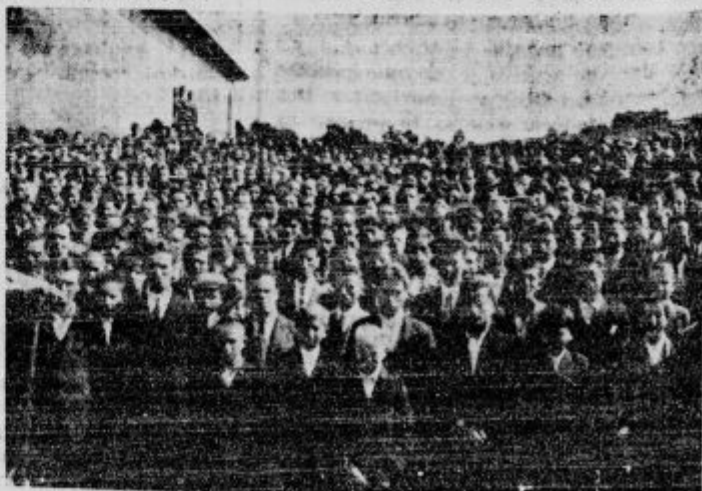
pa tudi odgovornost zanje pred Bogom. Zato je po božji volji in po naravnem zakonu oprevideno terjanje krščanskih starišev, da se naraajo njihovi otroci v šoli ne samo poučevati v šolskih predmetih, marveč tudi verskomorno vzgajati. Če bi stariši malo bolj gledali, kakšno je šolska vzgoja njihovih otrok, bi se dalo vendar vsaj nekoliko vplivati na to vzgojo. In ne more biti starišem vseeno, kdo poučuje v šoli njihove otroke in kakšna je šolska družba njihovih otrok. Če pridejo dobri otroci v pokvarjeno šolsko družbo, se bodo kmalu sami pokvarili. Če pošljejo stariši svojega otroka v tujo hišo, ali če ga dajo komu v oskrbo, si prej dobro ogledajo življenje v dotični hiši in se prepričajo prej, komu smejo svojega otroka zaupati. Je-li šola nekaj drugega? Razlika je samo ta, da morajo svojega otroka pošiljati v šolo, vendar včasih in ponekod lahkotno izbirajo, v katero šolo da ga naj pošljejo. In te šolske obveznosti pa nikakor ne sledi, da jim sme biti vseeno, kako da se njihov otrok v dotični šoli vzgaja nasprotno, iz tega sledi le, da imajo stariši naravno pravico, da smejo terjati za svoje otroke verskomoralno vzgojo svojih otrok v šoli. Kako morejo n. pr. stariši z mirnim srcem prepustiti svoje otroke v vzgojo učitelju, ki na učiteljskih zborovanjih grmi proti verskemu pouku v šoli in s tem dokazuje, da je proti verskomoralni vzgoji otrok? Kakšno jamstvo imajo stariši, da tak učitelj ne bo tudi v šoli vsako priliko uporabil, da ne bi udaril po tem, kar je krščanskim starišem sveto, ne dotakljivo? Res je, da je posameznik v tem oziru brez vsake moči. Zato pa bi se morali krščanski stariši v dobi združevanja združiti v organizacijo »Krščanska šola«. Mi mislimo, da je takšna ali podobna organizacija starišev neobhodno potrebna in da je to v danih razmerah naravnost dolžnost krščanskih starišev. Stariši, vi ste za svoje otroke pred Bogom odgovorni, in če imate kakšno možnost, da vplivate na krščansko vzgojo svojih otrok v šoli, morate to storiti.

— Pri zapekti, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Frans Josefove« gredence.

V vsako hišo Domoljub!

V Retečah pri Škofji Loki so že dvakrat z velikim uspehom igrali ljudsko igrano »Izpod Golice« prirejeno po znani povesti, ki je izhajala v »Domoljubu«. Slika kaže vrle igralce, ki so svojo nalogo dobro izvršili.

Fantovski tabor v Žužemberku. Pri sv. Roku se je vršil v nedeljo mlad fantov žužemberške dekanije, ki je bil zelo dobro obiskan in je v vsakem oziru lepo uspel. Slika kaže del večstoglavne množice udeležencev.

Slovenski romarji v Rajhenburgu in Zagrebu

Na praznik Marijinega rojstva je prišel v Rajhenburg poseben vlak z romarji »Varstva«. Bilo jih je 340. Na kolodvoru je duhovščina sprejela dole romarje in jih s čakačo množico v procesiji odvedla v lursko baziliko. Rajhenburški tržani so v pozdrav razobesili zastave in pred svetiščem je bil postavljen slavolok. V svetišču je množico pozdravil domači župnik veleč. gosp. konzist. svetnik Josip Tratnik, nakar se je po kratki pobožnosti vsa množica razvrstila pred veličastno baziliko in sprejela gospoda ljubljanskega škofa, ki je prišel za romarji.

Ob 7 zvečer je po pridigi zamigljalo okoli bazilike morje luči — rimska procesija. Neopisljiv prizor! Po procesiji so bile spovednice oblegane dolgo v noč. Ob 4 jutraj je bila prva sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Svetih obhajil je bilo to jutro podeljenih okoli 3000. Ob 5 je bila pri škofovi slavnostni pridigi in sv. maši prostorna bazilika napolnjena do zadnjega kotička.

Romarji so se ob 7 poslovili od Lurske Marije in odšli na kolodvor, da so se odpeljali v Zagreb. V Zagrebu jih je na kolodvoru sprejelo vodstvo Slomškovega prosvetnega društva. Množica je bila kmalu razdeljena v skupine, potem je pa šlo sem in tja po Zagrebu ves dan. Zvečer ob 7 so bile v jezuitski cerkvi slovenske večernice. Po večernicah so priredili zagrebški Slovenci gledališko predstavo, pri kateri so se romarji pošteno nasmejali. Vrnili smo se domov sicer utrujeni, vendar veselih obrazov in zadovoljnih src.

Razno

(Št. Vid pri Stični.)

Neznani človek, dobro oblečen, star okrog 30 let, je v bližini postaje Radohova vas prišel pod vlak. Ali je bil to samoumor ali zločin, ni mogoče dognati. — Kmet iz Mišjega dola pri Primorskem so napadli trije moški, ko se je vračal v torek 11. septembra s sejma v Smartnem pri Litiji. Tam je prodal vola in kravo. Roparji so mu vzeli ves kovan denar. Papirnat denar pa je tiščal v pesti, kar pa niso opazili. Tičke so orožniki kmalu dobili, ker je

eden roparjev v temi pobral nevede klobuk napadenega, svojega pa pustil. Po klobuku so kmalu dognali napadalca. — Posestniku iz Puštega Javorja, ki je kupil kravo na sejmu v Smartnem, so kravo ukradli. Sumil je, kdo bi utegnil kravo odgnati. Dobil je v tatovem hlevu. — Sadna razstava v Št. Vidu dne 8. 9. in 10. septembra se je dobro obnesla. Čez 300 krožnikov lepega sadja je bilo razstavljenega. Ljudje so v obilnem številu prihajali ogledovat sadje in razne sadjarske priprave. Posebno pozornost je vzbujala mala namizna stiskalnica, katero je napravil domači mizar Franc Hren. Tudi malo sadno sušilnico za štedilnik, delo domačega ključavničarja Julija Rosmanit, smo videli. Za časa razstave so bila tri predavanja. Na praznik je govoril g. okrajni kmetijski referent iz Litije o sadnih vrstah, v nedeljo ob 11 dopoldne in ob 3 popoldne pa g. Kafol, tajnik Kmetijske družbe, o sadni kupčiji in o škodljivcih sadja. Ta prireditelj bo, tako upamo, spodbudila kmetovalce, da se bodo sadjarstva bolj poprijeli, da ne bo v prihodnje treba sadja več kupovati, kakor dosedaj.

Naši sadjarji.

(Devica Marija v Polju.)

Letos se sadjarska in vrtnarska podružnica prav lepo razvija. To dokazujejo razna strokovna predavanja, ki jih podružnica prireja, nabava škroplilnice ter strokovni nasveti, ki jih daje, ter večje število novopristopivših članov. Tako tudi razstava, ki jo je priredila v soboto in nedeljo v tukajšnji šoli. Razstava je nad vse povoljno uspeša. Obiskovalci razstave niso štedili a pohvalo in prostovoljnimi prispevki. Razstavili so člani podružnice, umobolnica ter večški vrtnar mnogo in lepih cvetic, lepe, izbrane zelenjave, oziroma povrtnine. Posebno mnogo je bilo lepega namiznega sadja. Želimo tukajšnji sadjarski in vrtnarski podružnici še vnaprej veliko uspehov.

Razno.

(Mošnje.)

Pred dobrim tednom nas je zapustil g. kaplan p. Benvenut. Bil je odlični govornik, goreč spovednik in mladini zgledni vzgojitelj. Povsod je bil priljubljen. Zlasti ga bo pogrešalo Apostolstvo mož in fantov. S svojo tehtno besedo je znal privabiti nad 50 članov mesečno k mizi Gospodovi. Težko je bilo reči dobremu g. patru poslovitno besedo. Iskrena hvala mu

za vse, kar nam je dobrega storil. — V nedeljo, 30. septembra bomo videli na našem odru dogodke iz povesti »V goliških plazovih«, ki je vzbudila toliko pozornosti takrat, ko je izhajala v »Domoljubu«. Zanimanje za igro je veliko, zato vas vabimo, da ne zamudite te lepe prilike. — Prihodnjo nedeljo, 6. oktobra bomo pa imeli skriptično predavanje o Mali Tereziki, ki ima lep kipi tudi v naši cerkvi. — V cerkvi pogrešamo nadzorstva pri mladini, ki smo ga bili vajeni, ko je bila med nami še zaslužna gdna Faturjeva. Ker so otroci prepuščeni v cerkvi sami sebi, ni čudno, če so pozabili, da je njihov prostor pred altarjem. Kako veseli bi bili starši, ako bi imeli nekoga, ki bi v cerkvi na otročad popazil in ji z lepim vzgledom pokazal, kako je treba biti pri sv. maši.

Cerkvica sred planin...

(Davča)

Romarji, ki pridejo letos na naše žegnanje, bodo kar gledali. Že zadnjič pohvaljeni mojster Benedičič iz Zeleznikov je zdaj cerkev prenovil tudi od zunaj. Janez Zupane iz Javorske fare pa je naredil vnanja okna in tako spovednico, kakršne ni videti daleč na okoli. Prav zares: cerkvica sred planin, cerkvica rožna, vabi zdaj iz dolin erca pobožna!

Smrtna kosa.

(Primskovo pri Litiji.)

Dne 14. t. m. je zapustila to solzno dolino Rozina Marija iz Sevnega. Bila je že priletna in je že dalj časa bolehal. Iskala je zdravja tudi v ljubljanski bolnici, a revni se ni dalo več pomagati. Pred šestimi tedni se je vrnila iz bolnice domov. Zaprta je bila v štiri otroke (že vsi odrasli). Prizadeto družino naj tolaži Bog, njej pa naj bo zemljica lahka!

Graditev gasilnega doma.

(Škofja Loka.)

Vsej bližnji in daljnji okolici Škofje Loke je znano, da se gasilci v Škofji Loki hore s težko nalogo, ki jo bodo mogli izvesti le s pomočjo dobrih src. Grade si namreč svoj dom. V zgled javnosti moramo na to mesto postaviti samo par lepih zgledov od strani okoliških kmetov. Nje tare danes je itak velika skrb za svoje gospodarstvo, pa gredo vendar naši akciji z razumevanjem na roko. Naj imenoma naštejemo vasi: Brode, Bodovlje, Gabrk, Log

Gustav Strniška:

Zemlja rešiteljica

(Nadaljevanje.)

Mencej je bled kakor stena. Otožno pogleda svojega znanca in mu odgovori strmeč skozi okno:

»Danes sem pokopal svojo ženo, brez katere mi je življenje tako strašno prazno. In prav danes si ti prišel k meni. Res si prišel s slabo mislijo, a spremenila se je in zdaj ti je žal. Pa naj te zavrzem? Ne, dobro delo hočem storiti! Povej mi, kaj naj napravim zate! Reči mi, kaj naj ukrenem! Morda je vendarle kje rešitev! Saj ni, da bi se moral spet pogrezniti v blato, čeprav pojde spočetka težko. Posvetujva se! Kaj hočem storiti?«

»Odpusti mi!«

»O tem molčiva, kajti odpuščenje ti je bilo že tedaj, ko si vse povedal. Tudi resnično izpoved je del pokore za storjene grehe! Povej mi samo, kako naj ti pomagam!«

»Denarja ne maram, ker vem, da bi se ne mogel premagati, če bi imel tako hitro denar v žepu, kajti zabil bi ga v prvi krčmi, čeprav bi mi bilo potem hudo. Če je bolnik težko bolan, ga je treba le počasi zdraviti, sicer lahko umre.«

»Ali naj te vzamem k sebi in trgovino?«

»Ne! Ne maram se postavljati na tehtnico in imeti opravka z denarjem, čeprav sem prepričan, da bi bil pošten! Morda imaš kako drugo delo za me!«

»Dobro, v sadjarsko zadrugo pojdeš, tam ne boš imel opravka z denarjem. Svoj zaslužek boš imel hranjen pri meni, seveda ga dobiš kadar ga boš zahteval. Ali ni zadovoljen?«

Pručka je veselo potrdil.

»Zlepa si sploh ne bom verjel, da je vse to res. Ni mogoče, da si tako dober na vse, kar sem ti hotel storiti zlega Bog naj mi pomaga in da moč, da me spet ne požene po svetu moja postopaška kri in vse bo šlo. Hudo je za človeka, ki je bil enkrat vagabund, v srcu nosi neozdravljivo rano, saj večno hrpeni dalje in dalje, kakor počat prokletstva mu je ta rana, če je močan se bori in vztraja, a če je šibek, ga premaga in spet se napoti čez drn in strn, ko zabije njegova ura.«

»Če boš mnogo delal, boš polagoma na vse pozabil. Le delo ti bo dalo moč, da postaneš človek,« je omenil Janez.

Tisto noč je spal Pručka pri Mencejevih. Pozno v noč sta z gospodarjem kramljala. Ko je odšel počivat, je Janez še obsedel za mizo. Ko je ostal sam, je odgnal zastor pri oknu in se zagledal v daljavo proti cerkvi svetega Primoža, kjer je spala njegova Milena. V mesečini je sijala zlata konica zvonika in njemu je bilo kakor da je obstala med nebom in zemljo njena svetla duša se še in še poslavljala od njega.

Ko je proti jutru za trenutek zadremal, je bil nekam bolj miren.

Zjutraj je Pručka že nastopil svojo novo službo.

VII.

Mencej se po smrti svoje žene ni in ni mogel potolažiti. Težka otožnost se ga je neprestano lotevala, neznoša osamljenost mu je dražila živce, kajti njegova žena mu je bila ne samo dobra žena temveč tudi zvest tovariš na poti življenja.

Zdaj je taval dolge popoldneve po polju, si ogledoval žito, zahajal v gozd in skušal zaživeti še tesneje s naravo. Navadno se je pozno vračal domov ves zamišljen in svedano resen. Ko je prestopil prag svojega sta-

novanja, ga je spet zbledel spomin na Mileno in kakor tiha senca je šel poleg njega in ga ni zapustil večih vso noč.

Nekega dne je vzel v trgovino mladega zanesljivega človeka, ki mu ga je priporočil prijatelj v mestu, a sam je nepričakovano začel kar čez noč kmetovati.

»V težkem delu se utrudim, polje me bo omagalo, ostra sapa mi obrije obraz in moral bom počivati in spati ponoči, saj še nisem star, niti štirih križev nimam na ramah!« si je dejal in se lotil trdega dela.

Njegova hčerka se je krepko razvijala. Vse mu je šlo po sreči. Se Pručka je postal dostojen in miren človek. Večasih ga je res zaneslo v krčmo, toda ni se preveč zamudil, kajti Janeza se je bal in če ga je Mencej le pogledal in mu smehtalje se zapretel, je bil še ves zadregnen:

»Veš, saj ni tako hudo. No, ti me že razumeš!«

In Janez ga je razumel, kajti Pručka je dobival vedno boljše plačo za svoje vestno delo.

Tisto nesrečno poletje po Milenini smrti ni in ni hotelo miniti. Janez je delal na polju kakor živina, vstajal s prvo zoro in se potil in trudil kakor kak hlapec. Zvečer je kesno legal počivat. Spočetka se je še in še moral boriti, kajti žalost je hotela premagati tudi njegovo utrjenost. Toda to ni dolgo trpelo. Kmalu je spet dobro spal utrujen in zgaran kakor vsak pravi kmet, ki zaspi ko komaj zapre oči.

Hvaležen je bil grudi, da ga je rešila neprespanih noči. Res mu je misel na Mileno ostala, a te misli ni hotel izbegati. Spomin na raniko mu je ostal zdaj v duši kakor nekaj vzvišenega in lepega, a ni ga več mučila tista strašna žalost in zapuščenost.

Hodil je med zorečim žitom in se veselil svojega truda, saj je sam delal, saj je po-

in še celo pri sv. Filipu in Jakobu v hribih smo našli pri vsaki hiši dobre ljudi, ki so nam tudi z odprtimi rokami povrnili, zato smo jim dolžni izročiti nako najkorenejšo zahvalo. Drugim pa postavljamo isto za vzgled, posebno domačo častnost, ki še vedno od strani zasleduje naš pokret. — Uprava.

Spot je gorela. (Žužembork.)

Naš trg s svojo okolico je zadnja leta postal znan vedel pogostih požarov, ki povzročajo pogorelost volikanke škoda, vsem pa obilo strahu. Vsi sumijo, da mora biti na delu slovinc, ki se veseli ob trpljenju in nesreči svojega bližnjega. Gotovo je hudobna roka zametila požar, ki bi lahko postal usodopol za celo vrsto posetnikov, tudi to nedeljo ob 11 zvečer na skodnjem pos. Vincenca Urbančič. Ljudje so bili že pri počitku, ko nenkrat ogromen rdeč sij razsvetljuje celo dolino, da se je videlo kot podnevi. V par trenutkih je bilo veliko, s krmom natlačeno gospodarsko poslopje in zraven stoji hlev v morju plamena. Komaj se je posrečilo rešiti živine. Velika je bila nevarnost, da bi se vnela sosednja hiša. Preko nje bi imel ogenj bogato žetev v celi vrsti na kupu stoječih slamnatih streh. Zasluga za omejitve požara gre domačinu gasilec, ki so odini v razmeroma kratkem času dvignili s svojo motorko vodo do kraja nesreče in s smotnim gašenjem preprečili nevarnost. Pogorelec je močno udarjen. Skromna zavarovalnica ne bo niti od daleč pokrila škoda, kaj šele strah in pa trpljenje pri obnovitvi. Priporočamo ga dobrim srcem, da mu priskočijo s krmom in z delom na pomoč.

Smrtina kosa. (Brenčica.)

Umrli je 13. septembra Matej Katsirna, daleč onkraj znana pod imenom Mulajeva Katra ali tudi Istinova, ker je v Domoljubu imela nekdanje Istinovo posestvo, rojena pa je bila na Studenčih pri Mulajevu leta 1841. Omenjena ni bila, v dekliškem stanu je dosegla okoli 98 let. Svoje promocije je uporabljala za razmeroma dobra dela, za miselnost, za opekanje domače šapne cerkve, za skromnost, za ubogo dijake, od katerih se ji mora marsikateri zahvaliti, da je lahko dosegel svoj cilj v duhovnem ali tudi svetovnem stanu, sama pa je bila vedrat v Rimu, v Loru, v sveti dežel, obiskala razne domače romarske kraje. Obe knjigi Lavti-

šarjevi o Martinih boljih potih sta jo zelo zanimali, saj je veliko čimod njih sama videla. Imela je lep in velik pogreb. Naj uliva za svoja dobra dela obilne plačilo pri Bogu!

Smrt družinskega očeta (Čeršnica)

Nedavno smo v »Domoljubu« poročali o smrti Zajčkovskega očeta. Danes pa sopeset javljamo tužno vest, da je umrl njihov sosed Matija Grobec. Prav je, da se ga spomnimo tudi v »Domoljubu«, saj je bil dolgo njegov zvest naročnik. Pokojni Matija je bil star 51 let. Bil je vedno vnet katoliški borec, svoji ženi dober soprog, otrokom pa akriben oče. Saj jih je malo pred smrtjo poklical k sebi in jim rekel: »Otroci, delajte, kakor ste videli mene. Pri vsem delu pa ne pozabite na Boga. Molite in delajte, pa bo vaše delo imelo blagoslov in uspeh.« Bil je cerkven pevec. 12 let je pel na koru Bogu v čast. Kot poštvovalen gasilec je deloval celih 26 let. Zato mu je cerkveni pevski zbor zapel v slovo, v imenu gasilcev pa se je od njega pri odprtem grobu poslovil sočan Brenč. Pogreb je potekal, kako je bil pokojnik priljubljen pri vseh. Bog naj mu bo milostljiv Sodnik, žalujoči ženi in otrokom pa izkramo svoje najgloblje sočutje!

Mošje umirajo

(St. Jurije pri Grosupljem.)

Dne 15. julija je bila svetloletna procesija na Rogatec. Med procesijo je na potu umrl Goršič France iz Pee (Lukotovo). Postal mu je slabo in kmalu izdihnil. Bolehal je že dalj časa in je sam pravil, da bo kmalu umrl. Rajeji je bil naroden na »Domoljubu« dolgo let, dolgo je bil tudi občinski odbornik. — Dne 29. avgusta se je umrl Tremlaj Alojzij iz Ponove vasi, kar je bilo že objavljeno. Naj bo pripomnjeno še to, da je bilo pri pogrebu razen sorodnikov, gasilcev, članov prosvetnega

društva, tudi mnogo drugih faranov. V imenu gasilcev se je ob odprtem grobu poslovil Josko Perme. Pevci so mu zapeli žalostinko. Pokopani so mu tudi obilo vencev in cvetja. Podl. vajta v miru!

Iz zagrebške torbe. (Zagreb.)

V nedeljo je bil pa kar cel Zagreb naš. Vseposred smo popeljali rajhenburške božjepotnike, ki jih je »Varstvo« popeljalo od Lariške Marije v Rajhenburgu. Pa jih nismo sprejeli z muziko. Kaj bomo, če je pa nimamo. Kar tako po naši stari navadi smo si podali roke in si povedali pozdravno besedo in konce ceremonij. Potem smo mehčali zagrebške osto. Grdo se zaje takle trd sprehod človeku v poplate, tako, da bi bil popoldne že kar vsem dobrodošel kdo, ki bi za nami stolček nosil... Pa ni bilo niti časa za počivanje! Še tako je bil dan prekratek, da nekateri niso videli ne Svetega Roka, ne Marije v Kamenitih vratih... Ob sedmih zvečer so bile kar prijetne klopi v jezuitski cerkvi, kjer so se vršile večerice. Lopa je bila ta slovesnost v veličastni, mogočno razsvetljeni cerkvi. Potem je bil pa še dolg večer. Kam s trudnimi popotniki? Slomškovo prosvetno društvo je poskrbelo za razvedrilo. Takole za sram smo napravili — ne za ono kritiko, ki gleda z velikimi očmi, ampak za trudne romarje, ki le še drobno gledajo, da ne bi prezgodaj zaspali, da bi se od srca usmjeali in da bi dobre viose odnesli s seboj. — V soboto, na praznik smu je vrezali, pa ni zagrebški malo ven. V Gračane in v Remete. Lep sprehod. V Gračanih smo malo zapeli, malo pa tudi v Remetih, kjer je bilo ta dan žegnanje. Bilo nas je kakih 150.

Materino delo. Referent A. Sinkar je predaval v Londonu o poljubih, ki jih razdeli mati v dvajset let trajajočem zakonu šestčlanski družini. Po računih tega statistika v dvajsetih letih zakona očupi mati 67.500 krompirjev, zakupa 10.400 nogarje, pripravi 29.200 lešče in sname s maslom 173.200 kruhkov.

Dogodek. Friderik Veliki se je rad norčeval iz dehovnikov. Upam, da se boste pod svoje sukno vzeli v nabaz, je akoč dejal enemu izmed njih. Prav rad, Visokost, je odgovoril duhovnik, če le tudi tamkaj se bo prepovedalo tiktapstvo.

magal žitu, da je vzkliko, z lastnim znojem in teškim delom je dosegel, da je bilo njegovo polje najlepše in najbolj plodno.

Na zadnje je prišla jesen vsa pestra in pisana. Želi so in pospravljali žito ter škali koruzo in meli praso.

Janez je pridelal tudi mnogo prosa. Spomnil se je na svoja otroška leta in povabil fante in dekleta iz sosesčine, da so prišli prosa mendrati.

Prijazen je bil tisti večer, ko so se zbrali fante in dekleta. Mencej jih je opazoval in se smehljaj. Zazdela se mu je, da je njegova fantovska mladost zadihala okoli njega.

Mencej so se postavili na skodnju v vrsto, se oprijeli drugov pri steni in pričeli meti. In gledal je fante, ki so stali poleg satih deklet in meli ter se smehljali. Kadilo se je, a nihče se ni dosti menil. Ogrtašla se je damaša pesem, se razlegla v noč in odmevala v daljavi vsa razmahnjena, vesela, sproščena, kakor mlada kmetaka duša polna sile in življenja.

Mencej jih je bil vesel. To ni bilo mehkanje, ne strast, temveč samo zdravo delo in življenje. Čutil je utrip istega življenja. Vedel je, da se med prirodnimi ljudmi v delf in veselju, v molitvi in trpljenju počasi izkristalizira tiste prave čuvstvo, ki ga imenujemo ljubezen.

Zazdela se mu je, da so vsi ti mencej kakor udarili usode. Kdor razume kaj delajo, ima od njih dobiček in dobi samo kleno žito. A če bi prišel nerazumnik, bi se nad njimi vsajal in jih zapodil, češ, da mu teptajo žito. In s udaril usode je lotil. Kdor se v tej borbi uči, dobi mnogo klenega zrna, a kdor kleno usode in kolne, je izpuhlen.

Nazadnje je Mencej sam skočil med delavce. Ritem tega življenja in sila, ga je vselej rajal in že je bil sam v živahnem vrtnicu.

Smejal se je v prahu in znoju kakor bi ga bilo objelo novo prerojenje.

Že se je z rokama oprl ob drog. Noge so pričele teptati prosen snop, drsalo so se spodnežene od prožne slame in se lovile ter prožno kročile. Postajal je vedno bolj truden. Na čelu se mu je jel nabirati znoj, srce je pričelo silneje utripati. Čutil je, da je tudi sam, kakor to žito, v neki občudovanosti, kjer je prijetno in dobro, kjer se človek znoji za kosce kruha in mu to znojenje prinaša tudi zdravje in dobro voljo.

Petrolejka na steni je pričela pešati. Stara oekrbenica je hitela po drugo.

Delo se je bližalo koncu. Vsi mencej so zahteli, kakor plavači, z nizko vpognjenimi hrbti so se zalekli proti bregu, k pristanu oddiha in počitka.

Že so se umivali in odhajali v spodnjico, praznili in kakor spočiti. Nihče ni jadikoval, da je truden, nihče ni imel od dela motnih oči. Obrzali vseh so žareli.

V spodnjici je bila pripravljena malica. Na mizi je bila na velkem lesenem krožniku narezana potica in poleg nje se je lesketala velika steklenica vina.

Mencej so posedli kakor bi bili tu že leta in leta, in bi vedeli kje imajo svoja sedeža. Nihče ni bil zadregnut, nihče ni gledal kam bo sedel in vendar se je vsak zavedel, da je prav sedel in da mora prav tam sedeti in nikjer drugje. Gospodaru se je zazdela, da tudi to delajo po nekem zakonu, pa neki postavi, ki jim nakuže in ki jo nosijo zapisano v sebi, in to je vse v njihovi prirodnosti, ki jo imajo v sebi in ki jih nikoli ne prevzara.

Mencej je vsem natočil in jih pozdravil. Prijetno mu je bilo, ko je videl, da ga gledajo prijazno in spoštljivo, aš lažkanja ni bilo v teh ljudeh, temveč sama odkritost in to ga je nekam vzhitilo, ga opajalo s prijetnim občutkom zavesti, da je mož, da je člo-

vek, ki vrši svojo dolžnost in da je tudi drugim potreben, ne samo svojemu otroku, kajti vedel je, da mu saupajo in si žele, da bi bil še bolj njihov, ker bi mu radi marsikaj poverili, še več kakor doslej.

In potem je čutil, da se je nekam vrnil, kjer je že onkrat bil, kjer je bilo vse tako lepo, prijazno in domače. In razgovoril se je. Vsi so kramljali v ujem in bili veseli, da je bil tako prijazen in domač.

Zapeli so. Dekleta so se najprej poslovila in odšla. Fante so še nekoliko posedeli in čuvstvene je zadonela njih pesem, polna ljubezni in veselja do življenja, do izvoljenke in do smrti domače.

Janez je poslušal. Pozabil je, da ni več mladenič. Pozabil je, da je njegova Milena pokopana. Trenutek ga je zamamila. Najrajši bi odhitel ven v prirodu in zapel veselo in sanjavo, kakor bi šele prišel uživati svoje mladost. Zapel bi pod okno Milena. In tedaj ga je presunila, da je mrtva.

Fante so odhajali. Pred hišo so mu zapeli o mrtvi ljubici, ki je fant kliso, a je ni več in gre potem na njen grob:

Pojdem tje na grob zelani
s drobnim cvetjem posajeni,
tam si uirgam cvet,
ki je ljubezni moj avet.

Vedel je, kaj mislijo. Vedel je, da se tudi ti mladi veseli ljudje spominjajo njegove dobre Milene in da mu sdaj na slovo poje o nji, ki je mrtva in ki jo je ljubil in cenil vsak, kdor jo je poznal.

In dobro mu je delo. Včasih tudi žalost dobro da.

Sel je počival. Nekaj časa je postal pri odprtem oknu. Priroda je bila obsejana od mesečine. Prijazno in otežno se je poslav-

p-ski:

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje)

5.

Na višku.

Dne 30. avgusta 1914 je torej proti večeru prenehali artiljerijski dvoboj med Avstriji in Rusi. Kmeti so temu, toliko začeljeni čas oddihali za obe strani. Pri temu niti kje, so se vendar spomnili, da smo še na svetu in nekdo je prinesel tudi v naš strelski jarek nekaj pitne vode. Pijačo sem natočil v vojno steklenico sfehlisaše, lepo vonjajočo po kuminovem žganju, tako, da je precej slaba voda imela vendarle še nekaj privlačnega okusa.

Nekaj čudnega pa se je zgodilo ta dan z mojimi očmi. Zvečer popoldne, ko sem gledal v daljavo, sem imel občutek, da zrem vse predmete, bodisi bližnje bodisi daljne, skozi daljnogled. Zakaj tako, se vem, in tudi nisem doslej vprašal po vzroku čudnega zdravnik. Mislim pa, da je očesno zeno pokvarila napol eurova konzerva.

Ponoči se ni pripetilo nič posebnega. Dremali, oziroma ždeli smo v strelskem jarku in v vojni ali manjši skrbi pričakovali, s čim nas očrči naslednji dan. Tudi brez molitve ni bilo, kar pa ne omenjam radi samotvala, ampak v pouk tistim, ki jih doleti morda še kdaj podobna usoda. Tudi za krvave poljane velja pregovor: Kdor moliti ne zna, naj se na bojišče poda. Zato pa ob takih izrednih prilikah prav nič ne škodi, če imaš še od prej nekoliko molitvene prakse...

Ko se je zdanilo, so Rusi zopet pričeli s topovskim ognjem, hujšim od prejšnjega. Vendar smo kmalu opazili, da naše topništvo odgovarja dokaj slabo. Sklepalni smo, najbrže ne napačno, da se je večina avstrijske artiljerije umaknila. Nas o tvoj poslati čisto upredaj, da s bojem in življenjem pomagamo k rednemu uniku glavnih oddelkov.

Okrog 10 dopoldne je avstrijska artiljerija popolnoma utihnila. Naenkrat začnejo zvijati ruske granate a svojim strahotno teledim ujo-glesom. — Zdi pa rusk topništvo ni ubralo smeri brez naše glave, ampak proti našim okopom in med nje. Pa kako izorno so streljali! Daleč na levi so začeli, in kakor bi jim kdo kazal, sipali lepo v okope

proti desni oganj in am. Kar po vrsti, kakor a strojno puško!

Kakih 200 m na desno od mene je bil strelski jarek spadojeka-jarek Nemcov, ki so se dva večera prej branili svojega tovarišta. In glej grozel! Prav v tiste jame so zadevale danes ruske granate. Trujla in glave in roke in noge »kanarčkov« (tako smo imenovali 27. pešpotk, ki je ob mnogih dogledkih ustrelil Adamiša in Lundra), so frčale po zraku daleč na okrog. Ne eden ni ostel živ. Kako prav so imeli nesrečni bojni tovariši, da so mi tisti večer tako neusmiljeno hodili a petami po nagah. Takrat sem se jezil na nje, danes sem hvalečen njim in — Bogu.

Bliže in bliže so padali ruski topovski izstrelki. Gorje nam, če bodo tako točno, kot tam v nikavi, zadevali tudi v naš obrambni jarek. Zopet mi je Bog pomagal. Kakih 10 m pred našim zavetiščem so ruski topničarji zgrešili točni cilj in kroglo so frčale v gumi precej daleč za našimi hrbti.

Nisem se še odločil od straha in groze, ko dobim v roke listek našega stolnika. Na listku je po jarku krožilo povelje točno sledeče vsebine: »Leute, tute Patronen und Gewehre putzen, sonst wird ihr nicht schiessen können« (Ljudje, osušite puške in patrone, drugače ne boste mogli streljati).

Prepozno gospod Hauptmann, sem si mislil. Tovariš pa me opozori: Ali jih vidiš, tam v dolini, kot listje in trave jih je. In pogledal sem v daljavo, od koder so se začele premikati napredne vrste ruskega vojskva. Le semotirja je padel iz naših vrat strel, tako Rusi na tem mestu res niso imeli preveč posla z nami. Lahko bi bili opravili tisto uro brez žrtve, mi in oni, če bi bili vsi mi ob ruski ataki vestno in točno slušali povelje našega stolnika: »Leute, tute Patronen und Gewehre putzen«...

Ko sem bil na tem, da me Rusi, ki so se mi približali na dobrih deset korakov, zajamejo brez neureče, sem zopet ustrelil, pa ne Rusi, ampak velikanskega kosa. Ne da bi bil, ko je bilo vendar že vsega konec, v strelskem jarku mirno počakal Ruse z dvignjenimi rokami, — ali kakor pravimo sedaj proke u vis, — jim okoliš a puško in poleg vsega še a pokvarjeno puško pred nosom iz jarka ter pričenem bežati ob hribu — vsaj tako sem mislil — proti Lovu.

Rusi so svedča pokali za memoj kakor za zajceni. Angel varu! pa je bil pri meni in očelova molitev z njim, zakaj drugače mi je neumevno, kako sem mogel ubežati brez poškodbe. Kroglo so živigale dobesedno mimo vseh delov človeškega

telesu. Niti trenutek sem nima, da mi je preostalo njeno telo, pa je le krogla čustvala blizu noge in ogrela kolena se dotikajoči zrak.

Ko vžem med begom puško v stran, je bilo kmalu konec ruskega streljanja.

Pretekli sem nekaj pet kilometrov in se znašel za hribom. Od druge strani se prikaže skrajni-eki Janec Jože Oblak, rojen v Črnem vzu nad Polhovim gradcem, ob mobilizaciji stanujoč v Kranju. Oba dva bila kajpada zelo izmučena, jaz menda še bolj kot on. Vendar dva bila vesela v nadi, da dva se rešila najhujšega. Pa glej, komaj napravila nekaj korakov, začne ruske granate zopet udarjati svojo melodije črtog najhujšega usesa. Rusi so najbrže mislili, da so v ozadju hribovitega sveta močni avstrijski vojaški oddelki, ki jih je treba pred pehotno atako ukrotiti a topovskim ognjem. Pa jhi ni bilo. Sama dva bila z Jožetom in nikomur več nevarna avstrijska junaka.

Zato pa so bili tisto uro nama še vedno zelo napoti ruski šrapneli. Sreča je bila le v tem, da naju ni noben izstreljek zadel naravnost na glavo, in pa da večina topovskih krogel se ni razletela, temveč brez škode zarila globoko v mehko zemljo galisk.

Solnce je šlo za gore. Ruska artiljerija je dovršila za ta dan svojo nalogo. Utrujen sem bil do amrti. Noge me niso več nele. Dobri Jože me je nekaj časa opiral, nato pa je odšel sam dalje in me je pustil ob kupu požete ajde. Popolnoma sem se zgrudil. Ali sem trenutno zaspal, ali padel v nezavest, sam ne vem.

Ko sem se pozno popoldne prebudil, se mi je zdela, da čujem streljanje in zvonenje. Opačalo je živčevje. Grem dalje. Glava mi še ni bila vedra.

S težavo prišel sem do vasi. Stopim v veliko prvega poskopa. Rad bi mleka, pa kdo naj mi ga da, ko ni nikjer ne človeške duše ne kivali. Lezem v drugo hišo. Tam leži na slami 10 avstrijskih ranjencev. Prosijo vode. Postrežena drugemu za drugim. Ko ponudim desetemu, se ne zgane. Bil je že mrtev. Nazadnje se napijem še sam. Zeločec se mi je okrogel a pokvarjeno kavezno in tudi vode ni več preosel. Lezem poleg drugih trdno prepičan, da ne bo dolgo, ko nas razvezele z okreplili in zdravi avstrijski sanitetci.

V kmetaki hiši, ki se je po volji usode za nekaj časa spreminila v nekeko male bolnišnico, sem trdno zaspal. Ko se prebudim, mi v roko ranjeni avstrijski korporal pove, da so se že zjutraj Avstriji umaknili in da so Rusi prodrli bojno črto in zasedli tudi to vas. (Dalje sledi.)

ljala s šepetanjem vetra in nemirnim šelestenjem suhega listja, ki je plesalo okoli.

Jesen! Jesen!

V daljavi na travniku so pa drhteli drobni potočki, valovi so se lesketali kakor svetlo sijajoče luskinge zaklete kače, ki se prikaže na kresni večer nedolžnemu pastirju in ga vabi naj pride in jo reši.

Drugi del.

I.

Jošt Trpotec ni imel nikoli sreče v življenju. Ze majhnemu sta mu umrla starša, ki sta mu zapustila leseno bajto. Potem je prišel med tuje ljudi, ki so ga vedno le tepli in malokdaj privoščili prijazno besedo. Njegov varuh pa je bil poštnjak, zato je Jošta ostala njegova koč. Pozneje, ko je bil nekaj časa hlapec, se je spet preselil domov, dokupil nekaj malega sveta in postal samostojen kmetič. Ko je najbolje kazalo, je moral na vojsko.

Jošt se je boril na ruski fronti. Drobce šrapnela ga je udaril na glavo. Zdravnik ga mu je odstranil. Fanta spobeška ni nič bolelo in rad je šel v zaledje, da bi se spočil. Prišel je v neko vas, kjer ga je zdravnik spet obvezal.

Tam blizu je prebivala kmetica Marfa, ki je imela skromno hišico in nekaj sveta. Jošt se ji je zasmilil. Vzela ga je k sebi in mu stregla tor skrbeli zani.

Jošt sploh ni nič mislil na svojo rano. Ko ga je nehala peči, je skočil s postelje in trdil, da je zdrav. Vojna je tedaj že minila. Marfo je vzal za ženo in se poročil z njo kar v Galiciji. Poprodala sta vse skupaj in se napotila v naše kraje. Marfinemu sinu Tomažu, ki ga je imela iz prvega zakona in je že dorasel, sta izplačala svoj de-

lež in Jošt je zadovoljno gledal v bodočnost. Doma je nameraval dokupiti zemlje in se lotiti kmetovanja.

Marfa je imela svojega sina s prvim možem, ki je bil galizijski kmet. Kmalu je umrl. Tomaž je bil zelo trmast in še otrok ji je vedno delal preglavice. Ko je dorasel, ni hotel v nobeno službo. Potepal se je po večjih mestih, odkoder je bil večkrat izgnan in je spet postopal doma. Ko mu je mati izplačala delež, je upala, da bo poskušal a kakšnim delom. Prosila ga je, naj se česa loti. Sin se ji je režal in pobral denar. Prosil jo je, naj mu pove, kje bo odslej živel, napisal si je njen naslov in šel.

Tomaž pa ni izostal dlje kakor dva meseca. Čez dva meseca je prišel za materjo na Slovensko, je poiskal in kar ostal pri nji: »Denarja nimam več, porabil sem ga. Zdi bom pa pri vas matilo« je kratko dejal in ni se brigal za njeno očitke in besede.

Tomaž tudi doma ni imel obstanika. Ostal je nekaj dni in potem zginil v mesto, kjer se je potepal, dokler ni prišel spet razcapan in sestradan domov.

Jošt se je motil, ker je menil, da je zdrav. Tedaž, ko je bil prepričan, da je rana zaceljena, bi bil moral še enkrat k zdravniku, da bi ga temeljito pregledal. Pa ni šel in si je sam zdravje poslušal, kajti doma se mu je rana neudoma odprla. Zaskrbelo ga je in Marfa ga je pregovorila, da je šel k domačemu zdravniku. Doktor mu je rano pregledal in znanjal a glavo. Rana je bila le navidezno zdrava, a nastale so notranje komplikacije. Bolest se je razpasla na vznohter. Zdravnik je rano zavezal in mu ukazal, da mora takoj v bolnišnico.

Jošt se je smejal, saj ga ni bolelo posebno. Zauvalil se je zdravniku, zamahnil z roko in šel. Sklenil je rano pustiti popolnoma pri miru, kajti prepričan je bil, da

se bo tako sama zacelila, kakor se je sama odprla.

Nekaj časa je bilo dobro. Mož je pa kmalu čutil, da ga nekaj zbada v glavi. Tudi na to se še ni oziral. A potem ga je pričela močno boleti glava. Glavobol ni odnehal, temveč je postajal vedno mučnejši.

Trpotca je začela mučiti spet skrb, da bi ne bilo kaj hujšega. A bolezen se je še preveč razvila in na to je kmalu pozabil, ker je postal polegoma čudaški in ves zamišljen.

Žena je kmalu opazila možovo izpremembo, saj je večkrat stal kar več ur pred oknom zazrt v eno točko. Drugič je spet taval brez smotra ves dan okoli, se vračal zmučen in žalosten in samo molčal. Marfa se je zadelo, da moževa bolezen napreduje. Sla je z njim k zdravniku in šele tedaj je zvedela, kako je Jošt bolan, saj ji sam ni nikoli povedal, kako je opravičil pri zdravniku, temveč ji je trdil, da je vse dobro.

Marfa je prisilila moža, da se je nekega dne napravil in šel z njo v mesto v bolnišnico.

Jošta so zdravniki pregledali in takoj ugotovili, da je vse prepozno in je vsaka rešitev nemogoča, ter mora umreti, če ga operirajo.

Vrnila sta se domov in Jošt je spet nadaljeval svoje življenje. Marfa zdaj ni več tako zelo pazila nanj, kajti vedela je, da mu ne more pomagati, pa če ga tudi drži pri vezanega doma poleg sebe. Bolelo jo je, a ni si mogla pomagati.

Nekoč pa je Jošt vstal a posteljo in se oblekel. Tiho je delal, da bi ne prebudil žene. Kakor mesečen je pritalav k oknu in pogledal ven v jasno mesečno noč. Prijazno je sijala luna in Jošt je zadovoljno pokimal.

(Dalje sledi.)

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Za edino polnopravno jedro svoje stranke in za nosilca komunistične misli so smatrali boljše-
viki vedno le industrijsko delavstvo. To je pa nemogoče
brez močne industrije, zato so jo morali rešiti in dvigniti
za vsako ceno. Uvedli so l. 1923. panjo, čisto proti ko-
munističnim načelom, še zaščitne carine in pre-
povedali izvoz surovin. Toda vse gospodarstvo je velika
in silno občutljiva celota, zato so se tudi ti ukrepi hitro
maščevali. Ubili so del zunanje trgovine in s tem razdrli
državni proračun. Sledilo je novo razvrednotenje de-
narja, naraščanje cen, nova, še hujša kriza. Če so
gasili neke, se je vnelo na treh drugih krajih. Skratka:
s svojim komunizmom niso znali ne naprej in ne nazaj.
Pojavljalo se je usodno razpoticje: ali naj se povrnejo
zopet nazaj v »svojni komunizem«, ubijejo zopet vso
zasebno trgovino, izvedejo popolno socializacijo vsega
gospodarstva in zasežejo vnovič ves med dobo Nepa
ustvarjeni zasebni kapital, ali naj pa odpravijo še ob-
stoječe omejitve in dajo popolnoma svobodno pot za-
sebnemu kapitalističnemu gospodarskemu udejstevovanju.
Skraini komunisti so zahtevali prvo, uvidevnejši so pa
priporočali prilagoditev svetovnemu gospodarstvu, da bi
pridobili s tem pomoč inozemskega kapitala. Napenjali
so vse sile, da dvignejo proizvodnjo, kar se jim je de-
loma tudi posrečilo. Dosegli so okrog l. 1926. že 40 do
80% predvojne industrijske proizvodnje, a če pomislimo, da so se od tedaj potrebe mnogo
povečale, je bil uspeh razmeroma skromen. Toda še ta
je bil dosežen na račun skrajno ogroženih državnih
financ in na račun delavstva.

Tudi glede delavskega skrbstva je bilo
namreč v tej delavski državi od načrtov in naredb še
jako daleč do resničnega izvajanja. Z uvedbo Nepa se
je izpremenil ves dotedanji osnovni pogled na socialno
skrbstvo, kajti odslej ni bila posvečena glavna skrb več
delavstvu, temveč dvigu gospodarske proizvodnje, saj je
šlo za gospodarski obstoj države. Delavstvo ni moglo
več, kakor prva tri porevolucionarna leta, živeti kratko
aalo na račun kmeta, temveč je bilo treba kmetu
za njegove datjave nuditi neke protivednosti in za
socialno skrbstvo je moralo odslej skrbeti vsaj de-
loma tudi delavstvo samo. V to svrhu so morali pre-
urediti vso prvotno socialno zakonodajo ter jo precej omejiti. Izpremenili so XVII. po-
glavje »Kodeksa dela« tako, da se je omejilo soci-
jalno zavarovanje odslej le še na zdravniško po-
moč, na pomoč za časa prehodne delanezmožnosti, na
invalidnost, brezposelnost, podpore svojem v primeru
delavčeve smrti in na nekatere posebne podpore (po-
smrtnica i. dr.). Navidezno največ zaslug ima boljše-
viki socialno skrbstvo za varstvo mater in otrok
ter za osvobodjenje žene izpod dotedanje neome-
jene močve nadoblasti, toda če pomislimo na uničenje
rodbine, o čemer bomo govorili še pozneje, postanejo
tudi ti uspehi jako dvomljivi. Bolniško zavarova-
nje je priznavalo delavstvu vse ugodnosti, toda v
resnici je primanjkovalo vsega in zdravstvene razmere
so bile obupne. Podpora za prehodno delanez-
možnost (bolezen, porod, nezgoda in oskrbovanje
bolnega svojca) je znašala po zakonu polno dnevno
mezdo (a največ 5 rub. dnevno), razen tega so pa imeli
zavarovanci še pravico do raznih izrednih podpor (za
otroško opremo, dojenje, posmrtnino i. dr.), vdovam je
bila priznana renta do 9. leta starosti otrok, sirotam do
17. leta, delanezmožnim pa vsem. Toda v resnici je pre-
jemalo te zavarovalnine le malo oseb.

Najnazornejše nam kaže razmere v zavarovanju
skrbstvo za brezposelne. Na papirju je to
skrbstvo prav lepo, a pod pretvezo, da ga zlorablja tudi
»meščanski element«, se je izplačevanje zavarovanja od
meseca do meseca bolj poostrevalo in oviralo. Čeprav
je število brezposelnih zaradi zapiranja obratov vedno
bolj naraščalo, se je pa število podpirancev vedno

bolj krčilo. To so dosegli tako, da so razdelili brezpo-
selne v dve skupini: v »registrirane« in v »divje«.
»Registrirani« so bili tisti, ki so bili vpisani pri
posredovalnici za delo, a vpisal se je lahko le tisti, ki
je bil poprej vsaj eno leto stalno zaposlen in ki je
lahko predložil celo vrsto listin. Samo ti naj bi dobivali
tudi podporo v znesku 8—12 Rub. mesečno in kvečjemu
6 mesecev. Če pomislimo na običajno rusko naglo me-
njanje dela in na to, da se spriči tamošnjih razmer
velik del delavstva sploh ne more izkazati s kakimi
dokumenti, uvidimo, da se večina brezposelnega delav-
stva tudi registrirati ni mogla. Vkljub temu je pa že
l. 1922 znašalo število registriranih brezposelnih 800.000
in se je v poznejših letih Nepa gibalo okoli 800.000.
Ker zavarovalnica tudi teh stroškov ni zmogla, je dobi-
valo podporo le 11—15% upravičencev, drugi so pa ostali praznih rok. Lačni »neproletarci«
so bili kratko malo izgnani v domače vasi. Stroške zava-
rovanja v znesku 15—22% mezde so nosila podjetja, ure-
jeno je bilo pa strogo centralistično.

Slično je bilo tudi z ostalim delavskim pra-
vom. Da se iznebe brige za »neproletarce«, so boljše-
viki delovno dolžnost zopet odpravili. Načelno delavec
dela sam sploh ne sme iskati, temveč mu
ga nakaže le posredovalnica. Če ga brez upravičenega
vzroka (odločuje o tem uradniška samovolja) ne sprej-
me, izgubi pravico do vseh podpor, zava-
rovanj in drugih ugodnosti. Delovni čas znaša 8
ur dnevno, od l. 1928 dalje za nekatere panoge in za
nočno delo le 7 ur, za rudarje in za duševne delavce
pa celo samo 6 ur, vendar se te določbe ne izvršujejo
povsod enako. Nadurno delo je dovoljeno le izjemoma in
po 4 urah dela je pol do dve uri odmora, ki se pa ne
šteje v delovni čas. Praktično se izpolnjujejo ta določila
le slabo in stremiljenje po čim večji proizvodnji se
izvaja na račun delavca z izgovorom, da dela v prole-
tarski državi itak zase. Nadalje ureja »Kodeks dela«
tudi sklenitev delavnih pogodb, notranji red obrata,
mezde, zdravstvene predpise, varstvo vajencev, žensk in
mladoletnih, delokrog strokovnih organizacij, razsodišča
itd. Kakor povsod, je tudi tu ostalo pre mnogo do-
ločb le na papirju, ker za njih izvajanje ni ne
sredstev in ne pogojev. Najmanjše mezde n. pr. pred-
pisuje »Kodeks dela«, toda podrobnosti so prepuščene
tarifnim pogodbam, ki jih sklepajo strokovne or-
ganizacije. Na zunaj so te sicer podobne ostalim
evropskim delavskim strokovnim organizacijam, v resnici
imajo pa v Rusiji skoraj ravno nasprotni značaj.
Skrbe namreč za izvajanje socialne zakonodaje, a le —
kolikor je to v skladu z državnimi koristmi. Ker je pa
v Rusiji delodajalec navadno država, strokovne organi-
zacije v resnici niso drugega nego orodje države
in stranke, ne pa zastopnice delavskih koristi. Njih
glavni namen je vršiti »kulturno delo«, to je komuni-
stično propagando med delavstvom. Če se drzne
nastopiti strokovna organizacija za večje pravice delav-
stva, jo proglase kratko malo za protirevolucionarno in
protidržavno in — po njej je, saj rešuje vse spore po-
sebnost »ljudsko razsodišče«, v katerih sede zopet le za-
stopniki stranke. Ko je poskušal l. 1929 priboriti ustva-
ritel in dolgoletni predsednik ruskih strokovnih organi-
zacij, Tomski, tem nekaj več besede, so ga pri tisti
priči odstavili. Glede na vse to so strokovne organi-
zacije za rusko delavstvo brez pomena, pač pa
stranki dobro služijo za obvladovanje delavstva,
posameznikom so pa najobičajnejša lestev za dosega
raznih služb in časti. Najnižje edinice strokovnih organi-
zacij so »obratni svetci«, v katerih so voditelji dejansko
imenovani od stranke, kajti ruske »volitve« se vrše
vedno in povsod z vzklikom po predloženi kandidetni
listi, kateri se seveda nihče ne upa ugovarjati. — Tudi
obratni svetci so izgubili ves nekdanji pomen in služijo
danes s strokovnimi organizacijami vred prav za prav le
za priganjače delavcev.

KAZNO

Cel vlak zanimivih
sgodovinskih stvari in
časov samostojne kralje-
vine Poljske je vrnil
te dni Rusija poljski dr-
žavi. Torej so bila ava-
ječana poročila o uniče-
vanju ruskih muzejev in
arhivov neločna.

Proizvodnja premoga
Nemčiji je znašala na ene-
ga rudarja pri 8 urah
delu v novembru 1933, in
sicer v Porurju 2171 kg,
v Zgor. Slezijski 2348 kg,
v Spod. Slezijski 1295 kg,
v Aahenu 1523 kg, na
Saškem 1031 kg. Največ
proizvaja torej rudar v
Zg. Slezijski, najmanj pa na
Saškem. Zanimivo je, da
so kljub najvišji proiz-
vodnji rudarji v Zg. Sle-
zijski s svojo plačo na tre-
tem mestu. Rudar konat
v Porurju zasluži 7,75,
v Aahenu 6,89, v Zg. Slezijski
6,68, na Saškem 6,27 nem-
ških mark na uhr.

Nezaposelnost in pra-
računi. V Nemčiji so 1932,
pred zavladu Hitlerja ma-
šali izdatki za zavarova-
nje nezaposlenih okoli 60
milijard Din. — Na An-
gleškem so izdali 1932 iz
fonda za nezaposlene 36
milijard Din, 1933 pa 27
milijard Din. — V Švici
so izplačali 1931 v nana-
šeni namen 608 milijonov
Din, 1932 pa 1¼ miljar-
de Din. — V Češkoslov-
ški so izdali za nezapo-
slenost 1 milijardo in 54
milijonov Din. — V Za-
dinjenih državah ameri-
ških so znašale v 1930 in
1931 podpore okoli 22 mi-
lijard Din: v prvih de-
vetih mesecih 1933 pa 27
milijard dinarjev. Veli-
kanske vsote!

Vzgoja učiteljstva za
demokracijo. Kot čitamo
v »Del. politiki«, so skli-
cali v češke Stubijske
Teplice mlade učitelje na
državno konferenco. Na
konferenci je bilo okoli
800 čeških in slovaških
mladih učiteljev samih
marksistov. Na zborova-
nju je govoril vseučiliški
profesor dr. Fischer o
prednosti demokracije
napram drugačnim reši-
mom. Povdaril je veliki
pomen učiteljstva v tem
oziru, ker je v rokah uč-
teljstva bodočnost nara-
da. Na Češkoslovaškem
je demokracija svetlni,
ki jo zagovarjajo pred-
sednik republike, politič-
ne stranke in znanstve-
niki. — Naša opomba:
dr. Fischer naj bi o »pred-
nosti demokracije« je ru-
skim rdečim bratcem kaj
povedal! Sovjetski tako-
evani »delavski raj« je
namreč demokracijo prav
tako zavrgel, kot so jo
pokopali kapitalistični
buržuji v nekaterih dreg-
ih državah.

Ne pripoveduj vsakemu,
kaj delaš in kaj namera-
vaš storiti. Zakaj, ako
uspeš, bo itak vsak zvedel
za to; ako pa ne uspeš,
prihrani si škodoželjnost
onih, ki bi si radi wli
roke na tvoj račun.

Naročajte „Domoljuba“!

Osebnosti

Osebnost? Kdo je to? — Ne vprašuj mnogo, kje stanuje in če moreš takega človeka videti. Vprašaj se le, kako se moreš sam napraviti osebnost, kajti vsi veliki, t. j. vse osebnosti so se morale same izoblikovati. Sama od sebe še ni nastala nobena osebnost.

Ce nikogar ne najdeš, ki bi bil osebnost, tedaj si bodi sam prva, ki jo spoznaš.

Ce je kdaj tvoja duša občutila spoštovanje do veličine in hrepenenje po njej, tedaj si poklican k družini velikih.

Tvoja dejavnost, tvoja notranja dejavnost mora veličino doseči; kajti z močjo volje se kujejo značaji. Ce si tako postal velik, se bo tudi tvoje hrepenenje po drugih velikih silijh izpolnilo.

Vsak mojster najde v vsakem času in na vsakem kraju svoje učence, ki mu sledijo. Saj tve povsod ljudje, polni lepega hrepenenja, ki si le niso na jasnem glede cilja in potov, ki jim le manjka poguma za odhod ali vstop v življenje, za vero do uspehov. Vsi ti potrebujejo močne roke voditelja.

Pravi mojster pa ima poguma in moči tudi za druge, takega poguma in take moči, ki vodita h gotovemu uspehu, pa najsi bi bil ta tudi samo notranji, ki veruje in utrjuje moralno moč.

Za zunanji uspeh pa se ni treba truditi; ta gotovo pride ob svojem času. Da se tako kmalu ne pokaže, to je uredil Bog tako baš zaradi tega, da nas vzgaja k čistosti naših namenov in k močni zvestobi. Prezgodnji uspeh napravi človeka prevzetnega in lenega.

Osebnost biti, se pravi, oživljati mesto, na katerem kdo stoji; uveljavljati delo, ki ga kdo vrši; prisiliti svojo okolico, da se izjavi za ali proti.

Osebnost biti, se pravi, biti poduhovljen v svojem delu.

Važna ustanova za kmeta in obrtnika. — V Ljubljani deluje, kakor znanu, z velikim uspehom Dopsina trgovska šola, v kateri se vsako lahko nauči vseh trgovskih in zadržanih predmetov, kakor knjigovodstva, korespondence, zadržanih, vseh tujih jezikov, itd., pa mu ni treba hoditi v šolo, temveč dobi vsa predavanja na dom in jih doma sam čita in se jih nauči. Ta šola je velikega pomena tudi za vse one, ki jim je iz kakršnihkoli vzrokov oteženo študiranje, ker le na ta način in brez velikih stroškov pridobijo in se izobrazijo in se priključijo do boljše kruha. S 15. septembrom je začela šola z rednimi tečaji. Ker je pa mnogo interesentov, ki se niso mogli doslej vpisati, je sklenilo vodstvo šole, da ustrože njihovim željam in odpre 15. oktobra nove redne tečaje s letnimi predavanji in pravicami, kakor jih imajo učenci, vpisani do 15. septembra. Kogar zanima in ima voljo za učenje, naj piše na Dopsino trgovsko šolo v Ljubljani, Kongresni trg 11. S tekočim šolskim letom je tudi učnina znatno znižana. Informacije se dobe pri Dopsini trgovski šoli brezplačno. Ker je šola strokovno prvovrstna in ima že lepe uspehe, jo vsakomur toplo priporočamo.

Dogodek. Pri neki gostiji v odlični angleški družbi igra mister Trench šah z mladostnikom, ki obvlada igro zelo dobro. Mister Trench je že malce star in trepete v večni bojazni, da ga bo zadel mrtvoud. Sredi igre se mahoma dvigne, postane mrtvaško bled in pade nazaj v stol. Prestrašena družba se zbere okrog njega in ga vprašuje, kaj mu je. »Kar sem že dolgo pričakoval, se je zgodilo,« odvrne Trench, »na desni strani me je zadel mrtvoud!« — »A kako, to je vendar nemogoče!« — »Res je, res,« pravi Trench, »všepnil sem se v nogo in nisem ničesar čutil.« — »Če je tako, potem se ne bojte,« se zasmije njegova protivnica pri šahovnici, »mogoča, ki ste jo všepnili, je bila moja nogale!«

DROBTINE

Vera, ne boljševisem. Monakovski list Grad priobčuje članek kazea Obolenskoga o verskem pokretu v Rusiji. Tajne verske organizacije se ustanavljajo na Kavkazu in ob Črnem morju. Vlada krogi to vedo, so pa brez moči, kajti v kavkaskih gorah je težko izslediti dobro skrite organizacije. Mladi inženjerji, delavci in komunistična omladina že dolgo hodijo na Kavkaz na politične in nihče ne more tem letoviščarjem braniti, da bi ne preživeli politične ob morju ali v gorah. Boljševiki vedo, da so skupna gospodarstva na Kavkazu, ki jih je zelo mnogo, močno podobna po svojem ustroju in načinu življenja verskim združbam. Na zunanaj je pa vse tako običajno, da je težko najti razlog za preganjanje. Povratek k veri, zavzema med prebivalstvom Rusije vedno večji obseg. Neki ruski duhovnik je izjavil, da zanimata zdaj ruski narod samo dve vprašanji: kruh in Bog. Čeprav je prepovedano govoriti o veri ali delati za njo propagando, se govori o veri povsod, kjer se sestajajo ljudje. Posebno veliko je zanimanje za vero med ženskami. Tajne verske organizacije, tako zvana viteška bratstva, ki jih je začela ustanavljati nedavno ruska mladina, se hitro širijo.

Mehasti milijonar. 50letni milijonar Montanari, ki živi v italijanski Bologni, je položil pri nekem brivcu 20.000 lir z željo, da bi si dale vse ženske ostržile lase. K brivcu je res prišlo kakšnih sto žensk, ki so se poslužile milijonarjeve ugodnosti, potem pa je bilo glorijske konice, kajti policija je izvedela za stvar in ustavila obrat.

Strupeni vojni plini — kitajski izum. Znano je, da so bili Kitajci tisti, ki so iznašli smodnik. Manj znano pa je, da so bili tudi prvi, ki so uporabljali strupene pline za to, da so uničili svoje sovražnike. Sicer so tudi Japonci v davnih časih uporabljali v bojih s Kitajci prav drobno zmlet poper, ki so ga sipali v bližini stoječim sovražnikom v oči. Toda Kitajci so že v davnih časih uporabljali takozvane smardeče lonce, ki so se izkazali kot najbolj strašno bojno sredstvo zlasti na morju. Ti lonce so bili napolnjeni z neko čudno tekočino, iz katere se je razvijal strupen plin, ki je, če že ne umrli, pa vsaj lahko omamili precejšnje število sovražnikov. Teh loncev so se Kitajci posluževali zlasti takrat, ko so bili njihovi morskimi roparji na višku. Hitro so namreč spoznali, da je škoda ladje, katero so mišliti izroniti, uničiti z ognjem ali s strelji iz topov in so zato rajši iz precejšnje bližine iz svojih urnih in okretnih roparskih ladij zmetali na napadeno ladjo nekaj takih loncev, ki so razvili toliko strupenega plina, da je moštvo napadene ladje bilo takoj razoroženo.

Najnižje temperature na zemlji. Švedski polarni raziskovalec Sverdrup je izjavil, da je docela zgrešeno naziranje, da je Verhojansk najbolj mrzel kraj na svetu. V notranjosti Grenlandije so točke, kjer doseže mraz 80 do 90 stopinj C pod ničlo. Wegenerjeva odprava je v lanskim zimi v teh krajih izmerila najnižjo temperaturo 65 stopinj pod ničlo.

Omet iz vina. Neki budimpeštanski list priopoveduje zanimivo zgodbo o novi vrsti uporabe vina. V nekem severnomadžarskem kraju so hoteli zgraditi nove hiše v vinogradu na skalnatih tleh. Ker ni bilo v bližini dovolj vode za omet, so si izmislili vinarji, ki so si hoteli zgraditi te hiše, da bi namesto vode uporabili vino. V kletah ga ni manjkalo in ker ga ne morejo prodati, je itak skoraj brez cene. Zidarjem so torej dali na razpolago toliko polnih sodov, da jim ni bilo zadosti samo za pitje, temveč tudi za omet.

Stare najdbe. Te dni so odkrili na nekem griču v bližini Hottinga pri avstrijskem Inostu mnogo lončenih črepinj, ostankov kosti in kos takozvanega orodnega kamna. Vsi ti predmeti pripadajo po vsem videzu nekemu selišču iz halistatske dobe, kar pričajo posamezne črte na lončenih črepinjah.

Trd ceremonijal. Ceremonijal na dvoru egiptjskih faraonov je bil jako strog in za vladarja prav poniževalen. Celo jedila so bila predpisana. Od mesa so smeli jesti faraoni le telefino in gosje meso. Čas za obed je bil točno odrejen: niso smeli trajati predolgo, pa tudi manj ne, kakor je bilo predpisano. Tisočletni paragrafi so odredjali kam in za kako dolgo sme faraon na sprehod, kako dolgo sme spati, ko-

Zakaj jokate?

Starši mi, nočejo saročiti vzorcev od Stermeckija, če ravno gre glas po vsej državi, da je pri njem ogromna izbira, dobro blago in nizke cene. Vzorce volne, svile, delena, cefirja in drugih modernih tkanin za ženske obleke pošilja

Celje št. 19

polštine prosto.

Cenik z več tisoč slikamiastonj.

pati se itd. Ker je bil vsak faraon hkrati tudi najvišji duhovnik, je moral pred nastopom na prestol priseči, da ne bo povzročil nikakih ceremonijalnih izprememb. Med kronanjem so vprezali faraona v jarem svetega bika Apisa, a v roke so mu položili žezlo v obliki pluga. Po faraonovi smrti je bilo predpisano javno žalovanje, ki je trajalo 72 dni po vsej državi. Državlani so trgali svoja oblačila in posipavali glavo z zemljo. Dvakrat na dan so javno po ulicah in templih prepevali žalostinke. Pred pokopom je ves narod glasoval, ali je zaslužil pokojnik blagoslov ali prokletstvo. Prav zaradi poslednjega je bil grozničau Keopsu odvzet grob v piramidi, ki si jo je bil sam priredil za večni počitek.

Smrt Napoleonove pravnukinje. V Italiji je umrla 90letna grofica Fortunata Bracci, rojena princesa Marija Bonaparte. Bila je najmlajša hči princeza Lucijana Bonaparte in je živela dalj časa na dvoru Napoleona III. Leta 1856 se je v Fanu omožila z italijanskim grofom Braccijem, s katerim je živela v srečnem zakonu do njegove smrti.

Podzemlje veže dve državi. Nekim madžarskim jamarjem se je v zadnjem času posrečilo predrati iz največje madžarske podzemne vodline pri Aggteleku in dospeti po podzemskih rovih v češkoslovaško podzemsko jamo Domica. Raziskovalci so našli prehod s tem, da so pri nizkem stanju vode prehodili potok, ki 14 čiči oba podzemna sveta.

Devonshirski zaklad. L. 1863. so angleški tihotapci zakopali na nekem malem otoku v Tihem oceanu sloviti devonshirski zaklad, ki ga je zdaj našla neka kanadska ekspedicija. Zaklad cenijo na dvanajst milijonov dolarjev. Sestoji iz zlatih predmetov in novcev, ki so bili v dvanajstih železnih zabojih.

Mož, ki duha smrt. V Varšavi so delali poskuse z nekim moštom, ki more v resnici z mrtvom izgovoriti, kdo od bolnikov bo umrl. Moštom so peljali v različnih bolnišnicah k 250 bolnim in v štirih slučajih je mož napovedal smrt, ki je v resnici nastopila v roku 24 ur. Drugim težko bolnim pa je napovedal ozdravitev in to je bilo pravilno uganilo.

NAZNANILA

Prijetno in cenostravno je, ako si lahko kupite lino in poceni blago za obleke in suknje v trgovini, katera ima tudi lastnega dobrega krojaškega mojstra. To vam nudi Trgovski dom Stermecki, tovarna perila in oblek v Celju.

Gledališko in pevsko društvo v Predvorju nad Kranjem začne v nedeljo, 30. sept., sezono z romantično igro »Strahomir« v petih dejanjih. Dejanje se vrši za časa turških vojska. Vstopnina navadna. Začetek ob 8. Vljudno razbimo!

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi dne 24. septembra enodnevni vstopniško-kletarski tečaj o trgatvi, predelavi grozdja in o ravnanju z moštom. Tečaj bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8-12 in od 14-17.

Zavod Marijanišče v Kranju sprejema na amesecni gospodinjstvi tečaj, ki traja od 15. oktobra do 15. aprila zdrava in duševno primerno razvita dekleta, ki se žele pridružiti vseh v gospodinjstvu spadajočih del. Tozadavna pojasnila daje zavod sam.

Slovesna otvoritev in blagoslovljenega vodovoda pri Sv. Trojici pri Moravčah bo v nedeljo, 23. septembra po deseti uri. Ker je na kvaterno nedeljo romarski šod pri Sv. Trojici, zato naj se okoliško ljudstvo v veliki množici udelež tega praznika. V slabem vremenu se prireditelji preloži na prihodnjo nedeljo.

Najboljše in najcenejše

pšenično, rženo in koruzno moko

kakor tudi koruzo, rž, pšenico kupite pri Jan. Brnku, Ljubljana, Janečkova 15 (Prule) Telefon 37-14. Zahtevala ponudbe.

Prodajalka: »Ta obleka bo kot nalašč za vas, k vašemu bledemu obrazu bo dobro pristojala.«

Gospa: »Saj sicer nisem bleda, prebledela sem le, ko ste mi navedli ceno obleke.«

Izkupil jo je. Bogat Amerikanec je prišel v Evropo ter bil zelo nevoljen, ker mu v hotelu, v katerem je stanoval, niso izkazovali prevelike pozornosti. Da bi pobaharil, je pozval natakarja ter naročil: »Prinesite mi porčijo šunke, ki bo stala dvajset dolarjev.«

Obhajaljem, gospode, je odvrnil natakar vljudno, ampak tu v našem hotelu ne dajemo samo pol porčije.

Bolni na pijučih! Tisoči že ozdravljeni!

Zabavajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja iz 12. izdaje mojega rešila. Ona ni le polje vsakega našega življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno stropanje iz kakej prehrane, teža telesa se zviša ter po pospešeno okrevanje bolezen preneha.

Resni možje

zdravstvene vede poročajo prednost le moje metode in jo radi priporočajo. Cilj mojega načina prehranjevanja, leži bolj.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste izpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo 10.000 komadov za brezplačno razpoložljive, pošite takoj, da se boste mogli tudi vi pridružiti med one srečane. Zbiralnice za pošto:

GEORG FULNER, Berlin-Neukölln Ringbahnstrasse 24, Abt. 489.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali kmetijske poslovske obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Arhivno cvrtlo

kupim Ponudbe z navadno količino na Ant. Stergar, Kamnik.

Posestvo, 12 orator, bika, gospodarska poslopja, prodam tuji na knjižice. Zelimlje štev. 41 p. lg.

Beklo za kmetijske dela od 16 let dalje sprejemem. — Naslov v upravi Domoljuba pod štev. 10.506.

Sadne drevo vseh plemen, najboljše vrste imam naprodaj. Z oddajo prijemem začetkom oktobra. Alojzij Podobnikar, drevosničar, Dobrova pri Ljubljani.

Itče se pridno dekle za pomoč gospodinj 14-15 let, z dežele, krščanskih stališev. Naslov v upravi lista pod št. 10.809.

Veliki zaslužek

brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Persson, Ljubljana, poštni predal 307.

Nadimo Vam za majhen denar dobra oblačila. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Krojeve zastopnik: Iške zavarovalnice proti proviziji in mesečni plači. — Ponudbe na upravo lista pod »Zaslusnik« št. 10.010.

Posevni material, nov, prodam za livec. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 10.722.

Civiljarskega vajenca s se me Bitenc Jožef, Predosje 3 pri Kranju.

Gledalci so bulili v »čarovnika« na odr. »In sedaj, gospoda moja, bom napravil, da bo ta mož tu poleg mene pozabil prav vse, kar se mu je pripetilo v zadnjih petih dneh.« Dobrniki, ki je bil tudi med »firbic«, pa je naenkrat zavpil: »Ne, ne, ne pet dni, napravite tri, ali štiri dni, nikakor pa ne pet, kajti pred petimi dnevi sem mi posodil 100 Din.«

RAZGLAS.

Otvoril sem s privolenjem sreskega načelnika nov koncesionirani pogrebni zavod ter bodem si obširno zadovoljil s točno potrebo z vsami pogrebniimi potrebščinami. Se priporoča. Blenc Benrik, Vižmarje.

Mladi skavti imajo v svojih pravilih med drugim tudi določbo, da morajo vsak dan storiti vsaj eno dobro delo. Slavko je prišel k zajtrku ter povedal, da je že napravil eno tako dobro delo.

»Pa tako zgodaj že?« se je začudil oče. »Kaj pa si napravil takega?«

»Zelo enostavno. Čavnarja sem videl, ko je šel na jutranji vlak v Kranj. Ker sem pa vedel, da bo pri njegovi počasni hoji vlak zamudil, sem našega Sultana naščuval nanj. Seveda je Čavnar tekel, kar so ga noge nesle in tako se pravočasno prišel na kolodvor.«

Iz otroških ust. »No, Janezek, povej mi, kaj bi imel tvoj oče čez dve leti, ako bi vsak mееec dal 500 Din na stran?«

»Motorno kolo,« se odreže Janezek.

»Mama, ko bom velika, bom vzela starega očeta za moža.«

»Glej jo, glej. Saj se vendar ne moreš poročiti z mojim očetom!«

»Hm, zakaj ne? Saj si se tudi ti poročila z mojim očetom!«

Pred sodiščem. Sodnik: »Ali nisi nič mislil na svojega očeta, ko si ukradel obleko?« Obtoženec (mlad fant): »Nič, saj zanj je bila premajhna!«

BRINJE vedno v najboljši kakovosti

dobite pri trdki FRANC POGAČNIK d. o. o. z. LJUBLJANA, Tyrševa (Dunajska) št. 33. Javna skladišča (Belkan)

Plašč. Jaka sedi z Mihom v kavarni in neprestano gleda na garderobno stojalo.

»Kaj imaš vendar, zakaj gledaš venomer?«

»Kotič ga vpraša Miha.

»Ah, nič! Pazim na svoj plašč, trojega je namreč že eden odnesel.«

Razne uradne prečiščene potrošne, da se moreš popolno gostovito uporabiti »FITONIN« in vseh

KANAN, posušena, hrastan, opušena, LISAČIN, TURIN, hrastan od lesanja

STARIN ZAHEMANJENIN KANAN

na napač, škrofuloznih razah, odprtih hemeroidih.

»FITONIN« preprečuje inlecije, usta vira izroči, ne dovoljuje rasti, da se namrdi. In je zelo hitro del. Stoklenica stane 25.- Din v lekarnah.

8 posko se morena poslati mas dve steklenici po potrošni za Din 20.-. Pošto pošt št. 17 pošilja zastoj »Fitonin« d. o. o. z. Zagreb 1-11. Reg. št. br. 1261 od 28. VII. 1932.

Ljubezen. Blaž pripoveduje v gostilni svojim prijateljem: »Že dvajset let sem poročen, pa sem vse dni v mesecu razen enega tak večer doma pri ženi.«

»To je ljubezen,« menaj sosed.

»Ne, to je protin,« odvrne Blaž.

Priporočila se vsem glasbenim društvom mehanika delavnica za popravila instrumentov. Popravilo zelo solidno in poceni.

Aloja Kuštrina, Ljubljana, Nunska ulica 1.

Nemogoče. »No, dragi prijatelj, ali si morda bolan? Ne zgledaš ravno dobro.«

»Prav imaš. Zdravnik mi je namreč priporočal, da naj jem sadje z lupino vred. Pri bananah in pomarančah to še nekako gre, toda orehove nikakor ne morem.«

Novo črno brinje oddaja po ugodni ceni Ivan JELAČIN - Ljubljana, Emonska št. 2

Igrali so nogomet in eden takozvanih pri-ganjčev ali drukarjev, kakor jim pravijo, je ves čas tekme s silnim kričanjem vzdigoval svojega tovariša. Ko je bila igra končana, je stopil k njemu: »Da, dragi prijatelj, mnogo sem pripomogel k zmagi, mislim, da sem glas izgubil.« — »Nič ne maraj,« ga je potolažil igralec. »Našel ga boš v mojem levem ušesu.«

OTVORILI SMO MANUFAKTURNO TRGOVINO

KMEČKI MAGAZIN

V LJUBLJANI - KREKOV TRG št. 10 (nasproti mestnega doma)

Ako hočete dobro in poceni kupiti potem obiščite nas in prepričajte se

Naše geslo je: Mali dobiček - Velik promet!